Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ПІАЬРАСКА, 4 ноябрь, 1977 шу. • № 133 (5800). Мах 2 кеп.

БІаьш шерашка яхийла Владимир Ильич Ленина—Октябрьски революце баьчча, Коммунистически партии дунен тІа эггара хьалхара социалистически паччахьалкхеи хьаьчуни кулгалдаьчуни цІии гІулакхи!

(КПСС ЦК ТІехьехамашцара).

СОВЕТСКИ ХАЛКЪАГА

Деза новкъостий!

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце кховзткъа шу дузачь сийлахьча дийнахьа Советски Союза Коммунистически парте, Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьарча Совето, Советски правительства дІайхьа а дег тІара а даькъала дуьц шун, деза даймехкахой, сийлахь-доккха цІей, лов къахьегача, дешача, эскаре гІулакх деча оаш керда творчески коталонаш яхар, дегагІоэлен иразн шун вахаре хилар!

ПаргІатача къахьегама, социализма дунен-исторически коталоний цІей из хиларах тарра Октябра юбилейна советски халкъ накъадоагІа политически къахьегамец уйла Іалаьмате чІоагІа айеннача хьале. Эзараш производственни коллективаша, миллионаш къахьегамхоша пятилетка шин шера заданеш кхоачашъяьй 1977 шера 7 ноябрь тІаккхоаччаш. Сийле а хоастам а хилба къахьегама турпалашта, пятилетка гвардейцашта!

1917 шера октябре Россе болхлошеи ахархошеи революционни уйлаи а гІулакхий а гений В. И. Ленин кертте латтача Коммунистически парте кулгалца эксплуататорий доал дІа а даькха, шоай бе деллар Іаьдал. Октябрьски революце овлан тІара хийцар вай Даьхен кхелаш, дІакхайкадир адамле дегІайоагІача керда коммунистически зама хьаэтталга. Октябра кховзткъа шу дузилга вайца цхьана дезду вежарашха долча социалистически мехкий халкъаша, ерригача прогрессивни адамлено.

Революцени Граждански тІемеи алаи шерашка, социалистически гІишло хьалъеча, фашизмаца къиза тІемаш деча советски наха хьагойтар коммунизма гІулакха шоаш Іалаьмате чІоагІа мутІахьа хилар, цуинца нийсде кхы доаца къонахчул, патриотизмеи интернационализмеи лакха уйлаш. БІаьшерашка исторе тІа дусаргда революцеи турпалий, пятилеткай ударникий, майрача Даьхе лораяьрий, из йІаьхийгІа хилийтар дукха, халкъа паргІатои иразн бахьаи низ а синош а ца кходаьча массане гІулакхаш.

Советски наьха шоаш ца кхобеча къовсамцеи кІаьд ца луча къахьегамцеи хьакхеллай низ бола паччахьалкхе — Советски Социалистически Республикай Союз. Хьалъяьй низ болча, планагІа дегІайоагІача экономика общество, халкъа хьал-тороши культуреи тІехь-тІехьагІа лакхлуш йола, ерригача классий а социальни слоий а социально-политически идейни цхьоагІо йола, халкъий а къамий а дохаргдоацача доттагІала, къахьегама наьха бокъонца йолча паргІатои общество.

Мехка карагІдаьнна исторически гІулакхаш законодательно чІоагІдаьд СССР Конституце — дунен тІа эггара хьалхарча социалистически халкъа юкъарча паччахьалкхеи Керттерча Закона. «Керда Конституци, — аьннад КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Л. И. Брежнева, — из я, ала мегаргда, дерригача кховзткъа шера советски паччахьалкхе дегІаяра вІашагІтеха итог. Цо къаьгга тешал ду Октябро кхайкаьь идеяш, Ленина васкеташ толаме кхоачашдеш хилара».

Конституце хьагойтар болхлой, ахархой, интеллигенце, вай мехка дерригача къамий народностийи къахьегамхой хьашташ. Из коммунизм хьалъеча замаи бокъонца йола манифест я.

Массава цхьаи дагара а волаш Конституци тІеэцарца вай халкъо кердача низаца хьахьекхар советски паччахьалкхени Коммунистически партеи чуреи арахьареи политика, КПСС Центральни Комитето, Ленина сийлахь-доккха гІулакх тешаме дІахо кхухьаш, машари социальни прогресси бахьаи гІорваьнна къовсамхо вола новкъост Л. И. Брежнев керте латтача цун Политбюрос хьалхашка латтача декхарашта тІадерзадаь, чакхдоаха беркате гІулакхаш диззаи бокъонцеи хьалпоацилга.

Октябра гІулакх дІахо кхухьаш, парте ленински никъ чакхбоахаш вай мехко общественни вахара дерригача доакъошка доккхий толамаш даьхад. Укх тІеххьарча итт шера мехка промышленноста низ шозза совбаьннаб, кердача боарам тІа баьннаб юрта боахам, халкъа вахара материальни культурни боарам дикка лакхбеннаб.

Советски общества деррига вахар дегаш айдеча КПСС XXV съезда идеяша воздействи а еш дІадода. Йоккхача оптимизмаца дІахьалхашка хьеж советски халкъ. Толамца кхоачашду Іалаьмате бокха исторически лоархІам бола декхараш — коммунизма материально-технически база хьаю, социалистически общественни гІулакхаш эргадоахаш тоаду, общества членаш массе оагІорахьара дегІабоалабара хьалаш тоаду.

Марксизма-ленинизма даим бахаш болча хьехамца кулгалдеш из дІахо дегІабоалабеши йола вай парти бІубенна кхоанеига бода никъ буллаш йоалл. Ленина байракха кІала, Коммунистически парте кулгалдеш вай хьаьй дегІаена социалистически общество, хьалъеш а я, аь а йоаккхаргъя коммунизм. Вай ерригача коталоний лард, коммунизм массанахьа бокъонца котъяргхилара гаранти я чІоагІлуш латта партеи халкъеи йохаргйоаца цхьоагІо!

Октябрьски революце, яхаш йолча социализма телача хьокхамо дунеи исторе гІулакхашта кІоарга воздействи ю. Вайца цхьана доагІа вежарашха долча социалистически мехкий халкъаш. Дунеи социализмах вай ханара Іалаьмате бокха низ хиннаб, из халкъий кортамукъалеи, дунеи машареи халкъашта юкъерча кхерамзлени гІулакха чІоагІале я. Капиталаца лоаттабаьча классови къовсаме дунеи болхлой класса лоархІами кхотабалари чІоагІлуш латт.

Къахьегамхой къовсама авангарде йолх коммунистически болхлойи партеш. Империализма позицеш меліьячa социализма котапоний хьалашка, къамий-кортмукъалеи болама низо йохаяьй колониальни лоала система, дукха халкъаш общество социалистически эргаяьккха хувцара наькъ тІа даьннад. Октябра гІулакхо дегаш ураутгаду керд-кердагІча миллионаш болча революционни къовсамхой. Из дахаш а котдулаш а да, цунга я кхоане!

КПСС-ои Советски паччахьалкхенои социализма вежарашха долча мехкашца цхьана, дерригача революционни машар безачеи низаша хьал а лоацаш тІатеІІа къовсам лоаттабу машар хилийтараи чІоагІбараи тІехьа, социальни прогресса тІехьа. Вай дІахо йодача хана а де мел доагІар дергда вай мехка коммунизм хьалъяра, тайп-тайпара социальни строй йола паччахьалкхенаш машаре яхара ленински принципаш чІоагІъяра, керда дунеи тІом хилара кхерам дІабаьккхара машара хьалаш Іалашдеш.

Сийлахь юбилей йолча дийнахьа оаха кхайкарал ду болхлой классага, колхозни ахархошка, халкъа интеллигенцега, кхалнахага-къахьегамхошка, Советски Герзашцарча Низий сийлахьча бІухошка, вай кагирхошка дІахо йодача хана а Октябра гІулакх дахьа доаггІача тайпара дІахо дахьа, Сийлахь-йоккхача Даьхен низ, ССР Союза халкъий доттагІали вошали кІаьд ца луш чІоагІдара чІоаггІа тІахьехаш!

Оаха тІахьех иттлагІча пятилетка планаш толаме кхоачашъяра, производства эффективности балха дикали лакхъяра йолча дерригача халкъа социалистически яхьа байракх кхы лакхагІа айе!

Оаха тІахьех беррига къахьегамхой къахьегама овсарле хаддаиза лакхъелга, Іилма-технически прогресс сихъелга тІатеІІа чакхдаха, производстве хьалхалаттарий опыт шерагІа балха юкъекхуала, лаьттах, бедалах, доагорах, электроэнергех, металлах, оборудованех, ерригача материалех, балха хана хІара минотах дикагІа пайда эцара тІехьа къовсам лоаттабе!

Оаха тІахьех беррига гражданаш социалистически вахара хьисап чІоагІдеи дегІадоаладеи, лакха идейность йолаш, къахьегамца коммунистически уйла йолаш, советски патриотизми интернационализми йолаш хІара советски саг хьалкхеве. СССР Конституци нийса кхоачашъяр, шоай халкъа юкъарча паччахьалкхеи гІулакхашка къахьегамхоша кхы а шерагІа дакъа лацар, граждании бокъонаши декхараши, паргІатонаши обществана хьалхашкара бехктокхами органически вІаштарбеш хилар—вай кердача коталоний тешам.

КПСС Центральни Комитет, СССР Лакхехьара Совет, СССР Министрий Совет чІоаггІа тешаш я ленински Коммунистически партена гонахьа айхха кхота а бенна советски наха коммунизм хьалъеча керда толамаш доахаргхиларах!

Даькъала хийла Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци!

Даькъала хилба машари халкъашта юкъера доттагІали!

ЧІоагІ а лойла тоа а лойла вай Даьхе—Советски Социалистически Республикай Союз!

Даькъала хилда турпала Советски халкъ — коммунизм хьалъер!

Сийле хийла Советски Союза Коммунистически парте — сийлахь-воккхача Ленина парте!

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ — **СССР ЛАКХЕХЬАРА СОВЕТ** — **СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ**

ДЕРРИГАЧА МЕХКИЙ ХАЛКЪАШКА, ПАРЛАМЕНТАШКА, ПРАВИТЕЛЬСТВАШКА

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце кховзткъа шу дизар торжественно дездеча укх деношка дерригача мехкий халкъашка, парламенташка, правительствашка машареи цІенача уйланеи посланеца кхайк Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитет, Советски Социалистически Республикай Союза Лакхехьара Совет, Советски правительство.

Кховзткъа шу хьалхагІа Россе, Азеи Европаи шин континентий лаьттан тІа, хилар социалистически революци, хІаьта кхоачашде доладелар адамленна даим дагадаьллар — эксплуатацех къахьегам мукъа бола, социальни нийсхо йола, къамий моастагІала меттел халкъий доттагІал тола общество хьалъе йолайир.

Тамашийна а шийна тара кхы доацаш а хІама дар тха халкъо, тха парте шийна тІаийцар. Тахан, кховзткъа шу даьнначул тІехьагІа къаьгга гуш да: 1917 шера октябре сийлахь-воккха Ленин керте а волаш большевиккий парте хьалхленца Россе къахьегамхой кердача вахарга бодача нийсача наькъагІа дІаболабелар. Дог тийша бола революционераш, уж хиннаб керда общество мишта хургьа гаьннара гуш.

Хьалхарча социалистически революцена духьала даьлар къаьнача дунеи деррига реакционни низаш. ЦІераца а тураца а, моцалца а блокадаца а тха революци йохае, деррига дуне сийрдададаьккха ала боабе гІертар уж. Империализма, реакцеи фашизмаи низашца хиннача къизача довнашка, доккхий зенаш ловш, бирсача тохкамехи халонехи чакхдаьннача тха халкъо лорайир ший паргІатои кортамукъалеи, Октябра карагІдаьннараш, социализма кхоане.

Советски халкъо чІоаггІа низаш тІадахийта къахьегарах, нах а боабеш цуина хиннача зенех, бохаргбоацача цун лоІамах ший беркат даьлар. Оаха хьалъяьй дегІаена социалистически общество. Дунеи тІа эггара хьалха оаха хьаьй къахьегамхой овлан тІара хьашташ тешшаме лорадеш, бокъонца а биззача боарамагІа а хІара къамаи народностеи, хІара гражданина бокъонаштеи паргІатонаштеи гаранти луш йола паччахьалкхе. Советски паччахьалкхе кховзткъа шера дегІаяра деррига маІан чулоацаш йола итог я СССР керда Конституце.

Шийна карагІдаьнначох доккхал деш да советски халкъ. Тахан оаха тхоашта хьалхашка уттаду керда, кхы а доккхагІа дола де лерхІараш, хІаьта дика кхетаду кхоачашъе езаш йола проблемаш чоалхане йолга. Коммунистически партенеи Советски правительстванеи гонахьа айхха кхотабенна а болаш: машар, къахьегам, паргІато, нийсхо, вошал, халкъий ираз шийна чулоацаш дола коммунистически идеал дизза кховчашдарга бІубенна болх советски нах.

1917 шера коммунистий партена, Ленина тІехьа лаьттараш бизза интернационалисташ хиннаб. Алхха шоай халкъа ираза тІехьа къовсам лоаттабаь Іийнабац уж. Дунеи исторе лепама ира гола техай Октябрьски революце. Советий мехка тІеххьа социализма никъ а социалистически ориентаци а хержар кхычa мехкаша — Европе, Азе, Латински Америке, Африке. Доккхий политически социально-экономически толамаш даьхад дунеи халкъашта юкъерча болхлойи къаман-кортамукъалени болама. Йохаяьй колониальни система. Доккхий а зІамига а халкъаш тийшар шоай низех, шоай кхела дай хила шоай бокъо хиларах. Шер а лу, чІоагІ а лу юкъардемократически болам. ТІа-тІа чІоагІагІа ек машара тІехьарча низий, прогрессивни кагирхойи кхалнаьхеи оаз.

Оаха дег тІара, вежарий моаршал лу лерхІарашеи идеалашеи, дохаргдоацача доттагІало вІаши кхотадеча социалистически мехкашкарча халкъашка. Оаха дІайха моаршал лу колониализмах мукъа а даьнна къаман йизза бокъонаш яхара, социальни прогресса наькъа тІа даьннача халкъашка. Тхо юоаргга солидарность йолаш да ший паргІатоинеи кортамукъаленнеи тІехьа турпала къовсам лоаттабеча халкъашца. Оаха моаршал лу тхоай вежарашка — шоай вахара бокъонаштеи хьашташтеи тІехьа къовсам лоаттабеча капиталистически мехкашкарча къахьегамхошка.

Октябрал тІехьарча кховзткъа шера гаьнна дІахьалхашка хьа дахад адамле. Довзаргдоацаш хувцаденнад дуне. Цхьабакъда тахан а адамленна хьалхашка латт къоастае еза ирагІа йола проблемаш.

Сага гене, боарам боацаш йолча Іилма-технически прогресса тороний хІанз йиш я хІара халкъа, хІара дезала, хІара сага хила хьакъ дола вахар Іалашде. Из ишта дале а дуккхача мехкашкарча Іалаьмате дуккхача наха тІалатт моцал, къел, лазараш, йоазув-дешар ца хар, бокъонаш ца хилар, кхоанарча денах бола кхерам, ираз дайна къоанал. Дуккха миллионаш бола нах хьабе болх ца корабоагІаш ба, царгара дІаяьккхай хила йоагІа бокъо—къахьега бокъо. Вай планета юхьтІара хІанз а дІадаьхадац колониализмах, фашизмах, расcизмах юхедисараш. ХІаьта, юххера а, керттерадар — дІабаьккхабац керда дунеи тІом хилара бола кхерам, дІабаьккхабац термоядерни катастрофа кхерам.

Машарга бола тІахьехам ше хьахилча денз тІаязбаь бар Советски паччахьалкхеи байракха тІа. ХІаьта укх кховзткъа шера цо деррига а ду машар лорабе гІерташ. Машар бахьан, герзаш хьаделга сихдара духьал, массане а деррига а герзаш дІадахара тІехьа цахаддаш лоаттабу къовсам — советски арахьарча политика уж де лерхІа башха-дика гІуланхаш дІачІоагІдаь да СССР Конституце тІа. Ишта ба «бІайхача» тІема мах а «шийлача» тІема мах а дика бовзача тха халкъа лоІам.

ТІеххьарча шерашка машар безаш мел болчар юкъа низаш тІа а ахийта дунеи халкъашта юкъерча отношенешка конфронтацегара кхохкам кІаьдбарга дувцаш дар вІаши кхетадарга а цхьатарра бокъо а йолаш вІаши гІулакхаш леладарга а гола тохийта йиш хиннай. Бакъда сатийна Іоховша бокъо яц.

Кхохкам кІаьдбара наькъ тІа цІенхаштта духьаленаш уттаю, уйла ца еш сихду герзаш хьаделга, из чІоагІа кхераме да. Милитаризмо Іалаьмате йоккхий ресурсаш чукхьхка ца Іеш ерригача адамленна гуччахьара кхерам хьаьхолл.

Хала бехктокхам шоашта тІаэц бакъдолчун метта харц дар, доттагІлеи метта моастагІал дІадоаржадераша. Машара политикана метта юха а «шийлача» тІемага бига гІертараша, адамле ядерни катастрофага теттараша. Вай замалахьа я а яц е хила йиш а яц машаре цхьана дахара йола альтернатива.

Дерригача мехкий халкъашка, парламенташкеи правительствашкеи кхайкарал ду оаха герзаш хьадар сихделга соцаде, дуккха а нах хІалакбеш йола керда средстваш хьаелга дехка, герзаши герзашцара низаши кІезигде, герзаш Іодахка долале аьина!

Оаха тІахьех довнаш хьара кхерам бола къовсамаш сихагІеи нийсхоицеи къоастаде, дунеи халкъашта юкъерча кхохкама деррига кхуврчаш дІадаха! Дерригача мехкий халкъаш, къахьегамхой, цІена уйла йола нах! Машара, кхохкам кІаьдбара, социальни прогресса гІулакх — из юкъара дулхах-цІийх дола гІулакх! Кхотадеинеи хаьдда лоІам болаши хиларах тийша ба толам! ТІемеи реакцеи низаш тІехьашка даргда машара тІехьа вІашагІтехача лоІама! ТІехьашка довлийта деза уж!

260 миллиои долча советски халкъа цІерагІа оаха торжественно дІакхайкаду:

Советски Союза Коммунистически парти, СССР Лакхехьара Совет, Советски правительство, деррига тха халкъ дІахо йодача хана а беррига лоІам тІабахийта машар чІоагІбе, машари машаре цхьана дахалгеи чІоагІде, дунеи халкъий юкъара чІоагІа тІахьожам а лоаттабеш герзаш хьаделга сихдар соцаде массане а дизза а герз Іодиларга кхаччалца уж кІезигде гІертаргдолга.

Советски Союза Коммунистически парти, СССР Лакхехьара Совет, Советски правительство, деррига тха халкъ дІахо йодача хана а кортамукъали халкъаш шоай лоІамагІа хилари лорадеш барашкахьа, гуманизмаи социальни нийсхоии башха-дикача идеалашта тІехьа барашкахьа хургья.

Ленински васкеташта тешаме йола Советски Союз дІахо йодача хана а лерраагІа гІоргья машара, демократе, социализма наькъагІа!

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ — **СССР ЛАКХЕХЬАРА СОВЕТ** — **СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ**

ДОТТАГІИЙ ВІАШАГІКХЕТАР

Нохч-ГІалгІайчен эзараш километраш гаьна улл цунца вошал тоссаденна Венгерски Халкъа Республикера Комаромски область. Цхьабакъда доттагІашта бІаьхача наькъо новкъарле яц. Вежараша каст-каста дІа-хьа ухийт тайп-тайпара делегацеш, шоайла вІаший екъ толашагІйола опыт. Йоакхонаши хьашташи юкъара хинна ца Іеш, цІейш а юкъа да вай.

...Грозненски аэродроме Іохов хьаьший тІаэцара тІера долча Нохч-ГІалгІайчен лаьттан тІа Венгерски социалистически болхлой парте Комаромски областной комитета делегаци йоалаеш йоагІа «ТУ-134». Делегацена керте латт ВСРП Комаромски обкома секретарь Анталоци Альберт.

Безача хььшашка моаршал хатта баьхкаб КПСС Нохч-ГІалгІай обкома секретарь М. О. Бузуртанов, КПСС Грозненски горкома секретарь Л. П. Белотлазова, КПСС Ленински райкома секретарь Г. Ф. Галкова, ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома секретарь С. Н. Егоров, ВЛКСМ Грозненски горкома секретарь Г. Х. Эльмурзаев, общественноста викалаш, пионераш.

— Деза новкъостий, — самолета трапа йисте йоах новкъоста Анталоце, — сои са новкъостийи геттара раьза да шун республика кулгалхоша хьехарах вай башха-дика юкъара цІей, тхо долча а, Венгерски Халкъа Республике, шерра белгалдоаккхаш дола Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар дезде хьаьший дукха безача Нохч-ГІалгІайчене тхоай дахка йиш хилара;

Вай хьаьшаша Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце юбилей езъеча дакъа лаьца ца Іеш, республика промышленни предприятешка, юрта боахама къахьегамхой болча гІоргба. Цар дувцаргда, шийна болча аьттои духьа доацача Советски Союзеи кхыча вежарашха долча мехкийи новкъосталах чІоагІале а луваш, ВСРП XI-ча съезда решенеш кхоачашъеш, дегІаена социалистически общество хальеш венгерски халкъо доахача толамех.

СУРТА ТІА: ВСРП Комаромски обкома делегаци Грозненски аэропорте тІаэцар.

А. КОБИАШВИЛЕ сурт.

ЛЕНИНСКИ ВАСКЕТАШТА ТЕШАМЕ ХИЛАР

СЪЕЗДИЙ КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦЕРЧА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНЕ

3 ноябре, Москве, съездий Кремлевски Двореце Іуйрийна 10 сахьат даьлча дІахо болх беш хилар КПСС Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Советеи РСФСР Лакхехьарча Советеи Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара хетаь торжественни заседани.

ЧІоагІа, дІаьхдаь тІоараш детташ ура а этта заседане дакъа лоацараша тІаийцар новкъостий **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Г. В. Романов, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, В. В. Щербицкий, Г. А. Алиев, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков.**

Цул хьалхагІа торжественни заседане доакъашхоша чІоагІгІа теркам тІабахийта ладийгІар КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева яьча доклада. Доклада тІа къаьгга а тешавеш а хьахьекхаб Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце дерригдунеи - исторически лоархІам, хьайовзийтай советски халкъа карагІъяьнна сийлахь - йоккха котало. Коммунистически парте кулгалца исторически лоацчача хана Советски Союзо баьб бІаьшеренашта нийса бола никъ, цох хиннай низ бола социалистически держава.

Заседане къамаьлаш даьча ораторaша белгалдоахар Октябра 60 шу дузача деношка тІаийцача СССР кердача Конституце дерригача дунеина хьалхашка социалистически демократе, боккъонца йолча гуманизма принципаш толар тешавеш хьагойтад, яхаш.

Заседане доакъашхоша безаме тІаийцача доазол дехьарча хьаьшаша — коммунистически болхлойи партей делегацей кулгалхоша белгалдоахар Октябра юбилей дерригача прогрессивни адамлеи юкъара цІей хилар. Укх тІеххьарча 60 шера адамленна карагІа мел даьннар, цун ерригa прогресс айхха ювзаенна я Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце коталонца, Советски Союза политикаца. Моаршал луш къамаьлаш деча хана доазол дехьарча хьаьшаша лакха мах бора Советски Союза Коммунистически парте, цун Центральни Комитета, ЦК Политбюро, новкъоста Л. И. Брежнева беча балха, белгалдоахар вай парти марксизма-ленинизмана, пролетарски интернационализмана чІоаггІа тешаме хилар. Ораторaша белгалдоахар машарaи дерригача адамлеи социальни прогрессаи тІехьа, социализма мехкий вежарашха цхьана леладу гІулакхаш чІоагІдара тІехьа вай мехко доккха дакъа лоацилга, цо къаман кортамукъалеи болам дегІабоалабеча а цуи толамаш доахача а чІоаггІа влияни елга.

2 ноябре заседане къамаьлаш дир: Болгарски коммунистически парте ЦК Хьалхарча секретара, НРБ Паччахьалкхеи Совета Председатела **Тодор Живкова**, Португальски коммунистически парте Генеральни секретара **Алваро Куньяла**, Чиле Коммунистически парте Генеральни секретара **Луис Корвалана**, Румынски коммунистически парте Генеральни секретара, СРР Президента **Николае Чаушеску**, Монгольски халкъа революционни парте ЦК Хьалхарча секретара, МНР Сийлахь - йоккхача халкъа хурала Президиума председатела **Юмжагийн Цеденбала**, Куба коммунистически парте ЦК шоллагІча секретара, Паччахьалкхеи Советеи Министрий Советеи Председатела хьалхарча заместителa, Куба Республика Революционни герзашцарча низий министра **Рауль Кастро Руса.**

Зале хьачуйовл коммунизм хьалъечарий къонабарий хоза кийчъяь колоннаш. Комсомольцашеи пионерашеи Москваи, Ленинграда, ерригача вежарашха йолча союзни республикай викалаша — дІайха моаршал лу, дег тІара баркал оал Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, новкъоста Леонид Ильич Брежневна шийна советски кагирхой цахаддаш йоакхо ярах. Сийлахь - йоккхача Октябра 60 шу дизара сийна шоашта карагІдаьннача башха - дикача къахьегама гІулакхех дола ленински комсомолеи пионереи Рапорт дІалу, дув буъ даим дахаргдолча ленински васкеташта, Коммунистически парте гІулакха массаза тешаме хила.

(Йистедоалар 4-ча оагІо тІа).

100 эзар тонн хьажкIаш яха аьнна социалистически яхь йоаржаяьй Нохч-ГIалгIай республика къахьегамхоша Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дузача укх юбилейни шера.

Шоаш денна дош кхоачашдара гарга ба республика болхлой: 83 эзар тоннал совгIа хьажкIаш кхаьчай ялат дIанийдеча пункташка боахамашкара. Цахаддаш транспорт ух укх деношка цар ковнашка: колхозийн совхозийн ялат кхедераш сихбеннаб. Октябра юбилейга кхашкара балхаш йистедахарах рапорт дала гIерташ.

Сунженски ялат дIанийдеча пункте хьажкIаш дIател Сунженскии, Ачхой-Мартановскии, Урус-Мартановскии, Гудермесскии, Шелковскии, Надтеречнии — ялх районо.

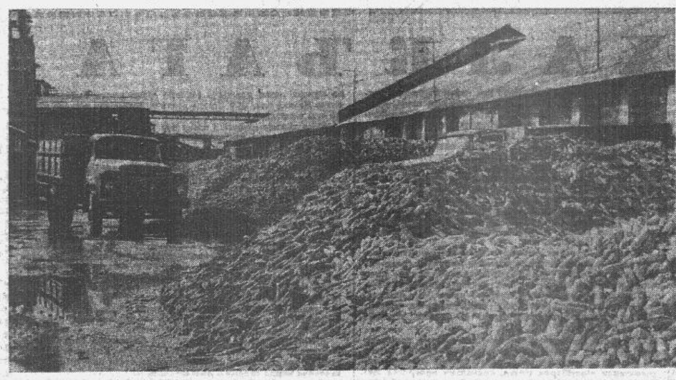
Дукха болх ба ялат дIанийдеча пункта болхлой тахан: хьажкIаш хьаэцарал совгIа, уж йокъае, харжа, фуалъяха, дIахо продукци хьаяра дIа-хьа яхьийта еза.

Селхани самардени Москве съездий Двореце Октябра 60 шу дузача юбилейна хетаяь хиннача КПСС Централни Комитето, СССР-ен РСФСР-ен Министрий Советаша цхьанаяьча торжественни заседанега ладийгIачул тIехьагIа кхы а чIоагIагIа бехктоккам айбеннаб пункта болхлой.

ЦIенхаштта гIулакх да ялата йоагIаш йола нийса анализ а яь, из хьаэцийга. Цу балхах дика кайоал дуккхача-хана укхаза къахьегаш болча лаборантий коммуниста Ахриев Iалиханен Голикова Людмилайн (сурта тIа лаккехьа), Лохехьарча сурта тIа хьахьеккхай пункта коа укх тIеххьарча деношка хьакхаьча хьажкIаш.

С. ХАКИЕВА суртащ.

ПЛАНАЛ СОВГIА БАЬЦАДААРАШ

Хашакиев Къурейша «Новосельский» совхозе бригадиралла болх бу 10 шу ха я. ЦIи хеза специалист хиларах вовз Ачхой-Мартановски районе. Цун болх белгалбаьккхаб тайп-тайпарча орденашца, медалешца, Сийлен грамоташца.

Укх юбилейни шера доккхий толамаш доах Къурейша кулгалдеча бригадо: социалистически декхарегIа 530 тонн йолча паччахьалкхенга ехкай 540 тонн помидораш. Иштта кхоачашъяьй нарсаш йохкара план а: 23 тонн дIаяла езача дIаеннай 88 тонн.

Уж толамаш доахача доархIаме дакъа юкъедихьад Сардалова Маликас, Бунхоева Себилас, Мацигова Хадиштас, Бурлигова Зарас. План дикка тIеххкоачаш я еш, дIабеннаб 120 тонн хохаш, 36 тонн совгIа коартолаш. Уж культураш чуэцача хьинаре къахьийгар механизатора Коврнукаев Iабасси болхлоша Альтемирова Зуласи Сагаева Зинаси.

А. ЗАЙНУТДИНОВ.

ЮБИЛЕЙНИ ВАХТА ДИКА ЧАКХЪЯЬННАЙ

«Юбилейни шера колхозо толаме кхоачашъяьй паччахьалкхенга юртбоахама продукташ — ялат, дулх, шура, тха, баьцадаараш, генараш дохкара план. Колхозхоша айденнача хьинарца дIахо хьош я Октябра хьалхара къахьегама вахта». Уж дешаш доаладир шийн къамаьлаца Сунженски районерча «Победа» колхоза председатела, республика заслуженни агронома И. Т. Чеботарева 19-ча октябре Грозне хиннача республикански митинге.

КПСС Централни Комитета Генеральни секретаро, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела нов. Л. И. Брежнева республика къахьегамхой паччахьалкхенга ялат, коартолаш, хомаш, харбазпастай культураш йохкара социалистически декхараш кхоачашдарца даькъала бувцаш дайтача моаршало хьинар айдаьча колхозхоша, кхы а шерагIа яхь йоаржаяьй Октябра 60 шу дуза юбилей нердача толамашца белгалъяккхара.

Укх деношка Сунженски района къахьегамхоша рапорт деннал паччахьалкхенга ялати коартоли йохкара план кхоачашъярах. ПланагIа шера дIадала дезаш 23420 тонн ялат хиннача дIаденнад 23750 тонн, цу даькъе хьажкIаш я 4500 тонн; 3500 тонн дIаяла езаш хиннача 3700 тонн коартол дIаеннай. Планал совгIа коартолаш кхы а дIадуш латт.

Цу хьокхамашца лоархIаме дакъа да «Победа» колхоза коллектива. Цо хIара гектара тIара (еррига а ялатий культураш лаьрхIача) 29,7 центнер ялат чуийцад 326 гектарах хIаране тIара 45 центнер фуалъяьха хьажкIаш яьхай; паччахьалкхенга генараш дохкара задани 45 процентн баьцадаараш дохкара — 103 процентн кхоачашъяьй.

Кхы а лакхагIа да яхье хьалхалаттарий хьокхамаш. Цар цIераш йоах «Победа» яхача колхозни газета редактора В. П. Шевченкос, боахама керттерча экономиста Н. К. Володченко. КПСС Сунженски райкомен, халкъа депутатий райсоветен, юрта боахама болхлой профсоюза райкомен Сийлен грамоташ а луш, районни Сийлен улга тIа баьхаб: тракторист И. С. Козлов — шийн «Беларусь» яхача трактораца тележка тIехьа а йийза 800 тонн совгIа ялат кхай тIара хьатта дIадахьарах; тракторист А. В Стрелецкий— 628 тонн ялат дIадахьарах; В. Ф. Тесловича кулгалдеча 2-ча бригада мехотряд — ка болча ялатийн кхейн хIара гектара тIара 30,6 центнер ялат даккхарах. Царна аргIагIа йоацаш легковой автомашинаш эца бокъо еннай. салаIа баха мах боацаш путевкаш хьожаяьй.

Шеръеннай Октябра цIейна хьалхара социалистически яхь колхоза хьайбаш леладераштa юкъе а. Цар шоашта хьалхашка оттадаь декхар да — пятилетка шоллагIча шера паччахьалкхен планаш ханал хьалхен ерригача позицеех кхоачашъелга. Масала, доярка Орцхоева Маржана хьайбаш леладерашта юкъе инициатива йолаяьй хIара Iаттагара кхо эзар килограмм шура яккха, аьнна. Ийс бетта балха итогех цо яьккхай 2700 килограмм шура. Гуча да хьалха латтача доярка шийн дош дуккха тIеххкоачашдергхилар. Дикача къахьегама хьокхамашца йоагIа Октябра цIейга Iаьсий леладу Золина Мария Алексеевна. хьаькхарч лелаю Криволапова Надежда Алексеевна, дуккха кхыбараш.

Деррига советски халкъо кердача Конституце проект ювцача хана, СССР Лакхехьарча Совета VII-ча сессе материалаш ешача деношка лаьрххIа айденнача хьинарца къахьийгад хьайбаш леладераша. Цар балха итог еш санна ала мегаргдолаш да: коллективо паччахьалкхенна дIаденнад 341 тонн дулх. планагIа 309 тонн йоагIача, шура — 1333 тонн. планагIа 1280 тонн йолча: тха дохкара план (120 центнер) йизза кхоачашъяьй.

Октябра юбилей йолча шера планал совгIа Даьхенна дIалургда. колхоза председатела нов. И. Т. Чеботарева яхачох. 15 тоннал совгIа дулх, 50 тонн шура.

Хьайбашкара йоаккха продукци Iаь цийлача беттащка лол ца ялийтара эша кийчо йизза яьй: тояьи йIоахъяьи вIаштIехьъяьхай хьайбай помещенеш, планал совгIа долаш Iалашлаьд тайп-тайпара доакъар. Масала, йол хьеккхай 1000 тонн совгIа (план — 800 тонн). сенаж кийчъяьй 2079 тонн. планагIа 1300 тонн йоагIача. силос еллай 12500 тонн. е — 3500 тонн йоагIачул дуккагIа. 200 тонн совгIа витаминни хьоар дIаоттадаьд. Деррига хьайбаш чулоаттадеш кхоабилга хIаиззехьа а дIадоладаьд.

Иштта яьча кийчоно торо лу пятилетка шоллагIа шу толаме чакхлоаккхаргда ала а, хьатIадоагIача шера эша лаол тешаме еллалга кхайкаве я.

Д. ХАКИМОВ.

Болх тоалуш латт

Гаргакхаьчад Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизара доккха цIей. Цу цIейна дикача къахьегама совгIаташца накъабахара ерригa шоай торопаш тIаерзаяь, хьинаре къахьегаш ба Старопромысловски етта кирпишк еча завода болхлой. Укх юбилейни шера тIанийца декхараш толаме кхоачашдеш хьабоагIа уж. Ала деза хьалха дIаихача шерашка промышленни предприятешта юкъе из завод даим тIехьаюсачарех хиннилга. Балха тIа дукха кхоачамбоацараш дар, болх мабарра дIабодацар, план наггахьа мара кхоачашъяцар. ХIаьта укх тIеххьарча шин шера завода гIулакхаш хоалуш тоаденнад.

Шу чаккдалале планал совгIа 11,4 эзар сома продукци арахеца, къахьегама овсарле 2 процент лакхъе — иштта декхараш да укх юбилейня шера завода коллектива хьалхашка латтараш. Таханарча денга уж сийленца кхоачашдеш хьайоагIа из.

Шоай смени задани 180—200 процент кхоачашъеш белгалбаьнна хьабоагIа вагонеткашта кирпишк хьатIаккхухьаш бола болхлой Бахаев, Картоев, Гагиев, иштта кхыбараш.

Укх тIеххьарча хана каст-каста болхлой хьагул а бийя къамаьлаш ду завода кулгалхоша болх дикагIа дIабахара де дезача гIулакхех лаьца, балха тIара кхоачамбоацараш сихагIа дIадахара боккха теркам тIабохийт. ХIара кIирах болхлошца цхьана беседаш ю. Кулгалхоша царга дIаоал шоашта хетар, хIаьта болхлой хаттарашта жоп лу. Иштта цу тайпара беседаш ярах балха толамаш даха боккха аьттув боал, дика пайда хул план кхоачашъяра. Болхлошта дика хов дийнахьа масса эзар кирпишк арахеца еза, масса эзар дIаяхьийта еза.

Заказчикаш раьза хул цар дIайохьийтача продукцеца. Дийнахьа 45—50 эзар етта кирпишк дIайохьийт заводо. ХIанз цу заводе арахецаш йола продукци объединене дика лоархIаш я. Продукци дика йолаш арахецара гIулакх цехашка дика лоаттадераш дуккхагIча даькъе мастераш ба. Къаьстта шийн болх бовзаш. болхлошца хоза, Iнмерза, царна эшар фуд хьожаш белгалваьнна хьавоагIа мастер Азиев Хьасан, кирпишкаш хьатIаккхухьаш вола болхло Хамурзаев Мухьмад, кхыбараш. Мастера кулгалдарга, цо шийн болх дика дIаоттабарга хьежжа хул кхыдола гIулакхаш а.

Завода цехашка дика лелаю социалистически яхь. ХIара дийнахьа шоаш баь болх болхлошта ховш да хьокхамий доска тIа даьхача толамий итогех, хIаьта хьалхле лелаеш йола смена малагIа я. тIехьаюсаш яр малагIа я а хов. Шоаш тIехьабисара гIулакх лоалуш хилац болхлой. Иштта ди тIехьагIа шоай толамаш совдоахаш хьабоагIа цу завода болхлой. Укх юбилейни шера дIабахача бархI бетта даьхача толамех республикански Сийлен улга тIа яьккхай из коллектив. Иштта итт бетта план а тIеххкоачашъяьй завода коллективо. Продукци дуккхагIа арахецаран из дикагIа хилийтаран хьалха кулгашца беш хинна болх хIанз механизированни хьисапе бу. Дукха ха йоацаш оттаяьй шиъ электролафет. Хьалха вагонеткаш кара дIатетта езаш хиннаяле, хIанз керда технологи юкъейоалаяьй балха. Цо доккха гIо ду балха толамаш совдаха, болхлой къахьегам аттача баккха. Завода территори ерригa а хIана яц аьнна асфальт билла тоаьяй. Кирпишкаш дIакхухьача машинашта, болхлошта чIоагIа аьттув болаш гIулакх да из.

О. ШАДИЕВ.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР СИЯЛЕН ЦIЕРАШ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА.

УКАЗ

Республика культурен искусствой дегIайоалаеча дика хIамаш карагIдувларах, дуккхача шерашкен беркатен болх барах, общественно-политически гIулакхаш хьинаре леладарахи Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарца дувзаденнеи сийлен цIераш лойла:

Нохч-ГIалгIай АССР искусства заслуженни деятель:

Ибрагимов Руслан Халидовича — республика профтехобразоване управлене иллейи халхарен ансамбла директора, къамий халкъа инструментий оркестрен своднн духовой оркестрен кулгалхочоа.

Нохч-ГIалгIай АССР культура заслуженни деятель:

Агафоночкин Григорий Ивановича — Шелковской района Ново-Щедрински культура ЦIен директора.

Алимова Любовь Дмитриевнана — Шелковской района Каргалински культура ЦIен художественни кулгалхочоа.

Алиев Хасан Хусейновича — Советски районни культура ЦIен халхара халкъа ансамбла балетмейстера.

Амаев Иван Ивановича — Ножай-Юртовски района Зандакски юртарча культура ЦIен директора.

Бунаева Галина Ивановнана — Сунженски районни централизованни библиотека Троицки филиала заведующена.

Гелаев Сольца Сайдаевича — Грозненски района сомийбаьцадаарий «Пригородный» совхоза киномеханика.

Дзейтова Бексолта Любайна — Сунженски района просвещене болклой ЦIен директора.

Дудаев Шараудина — гор. Грозне «Терек» футбольни команда воккхагIча тренера.

Журавлева Мария Петровнана — Надтеречни района Горагорски поселка берий библиотека заведующена.

Заздравный Николай Васильевича — «Красное знамя» яхача Гудермесски городской газета редактора.

Ладошкин Михаил Серафимовича — гор. Грозне химикий культура ЦIен киномеханика.

Мальсагов Хьажмоахий Тухана — тIемен къахьегамен сийлен Назрановски районни музея кулгалхочоа.

Медов Муне Мустафайна — Назрановски района Плиевски культура ЦIен художественни кулгалхочоа.

Попов Александр Михайловича — гор. Грозне химикий культура ЦIен директора.

Мельничук Михаил Демьяновича — «Строитель коммунизма» яхача Шелковской районни газета редактора.

Раисова Зарган Магомедовнана — Ачхой-Мартановски берий библиотека библиотекара.

Сафронов Иван Федоровича — Наурски районни киносета киноаппаратурана ремонт еча мастера.

Солтаев Зайнди Мурадовича — Толстов-Юртовски юрта культура ЦIен директора.

Тазиев Мусса Салмановича — «Путь к коммунизму» яхача Надтеречни районни газета редактора.

Тураева Умулкуз Яхьяевнана — Веденски района Харачоевски юрта библиотека заведующена.

Черкиев Михаил Хасановича — Сунженски района Галашкински культура цIен директора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу. 31 октябрь.

НОВ. А. Г. БИСУЛТАНОВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЯЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Шоай лоIамагIа кIалтохаргах латара йолча дунен чемпионате доккха спортивни хIама карагIдаларах Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла **Бисултанов** Асланбек Гирмановича — СССР спорта заслуженни мастера

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу. 28 октябрь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЯЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара сийна лелаьча социалистически яхье дикагIа дола производственни хьокхамаш дахарах Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Дзейтов Хьусена Хьажбикара — И. Н. Заболотне цIерагIча типографе директора.

Чирикин Эдуард Андреевича — И. Н. Заболотне цIерагIча типографе печатника.

Ерещенко Валентина Алексеевнана — «Грозненский рабочий» яхача издательства наборщицана.

Джантемирова Лилия Алексеевнана — И. Н. Заболотне цIерагIча типографе наборщицана.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу, 31 октябрь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ ЮРИСТ ЯХА СИЯЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Социалистически законность чIоагIъеча дика хIамаш карагIдувларахи республика правоохранительни органашка беркате болх барахи Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика заслуженни юрист яха сийлен цIи лойла:

Акбулатова Зулай Магомедовнана — Шалински паччахьалкхен нотариальни контора нотариуса.

Булатова Клавдия Борисовнана — гор. Грозне Октябрьский районни халкъа суда председатела.

Горшков Евгений Петровича — гор. Грозне цхьоалагIча юридически консультаце адвоката.

Никулин Алексей Васильевича — Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча суда члена.

Темирбиев Ахмет Исаевича — чурча гIулакхий Гудермесски городской отдела следственни отдела начальника.

Хашагульгов ХьакIаьша Дауда — Урус-Мартановски района прокурора.

Харченко Элеонора Яковлевнана — Нохч-ГIалгIай АССР МВД следственни отдела начальника заместитела.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу, 31 октябрь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЯЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Кепайоазоне дуккхача шерашка беркате болх барах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарца дувзаденнеи Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Алиев Увайс Баудиновича — Советски района «Ленинец» яхача газета редактора.

Цечоев ГIарсе Закречоа — Малгобекски района «Ленинское знамя» яхача газета редактора.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный,
1977 шу, 31 октябрь.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЯЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Планови заданеши Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара сийна тIанийца социалистически декхараши кхоачаш а тIеххкоачаш а деча доккхий хьокхамаш дахарах Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Бурлакова Мария Васильевнана — Грозненски молкомбината оператора.

Зубкова Тамара Григорьевнана — Грозненски дулха комбината доахан доадечоа.

Ивченко Матрена Федоровнана — Грозненски кондитерски фабрика болхлочоа.

Свердлик Нина Николаевнана — Грозненски макаронни фабрика воккхагIча инженера-технолога.

Ужахова Джамалда Мотена — Грозненски мальха комбината пекара.

Цокаева Асет Магомедовнана — Грозненски маслобойни завода болхлочоа.

Цулаев Шаранена — Нохч-ГIалгIай шекара завода слесарий бригадира.

Аяганова Совбик Салмановнана — Грозненски кога гIирса фабрика мотористкана-заготовщицана.

Джамурзаева Асет Тахировнана — Грозненски производственни швейни объединене мотористкана.

Евлоева Бейсолта Марема — Назрановски трикотажни фабрика хIамаш тегачоа.

Сумская Лидия Фоковнана — Грозненски производственни швейни объединене хIамаш тегачоа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

гор. Грозный.
1977 шу. 31 октябрь.

КЕРТТЕРДАР—КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЯР

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дизара хетадаь къахьегама овсарле лакхъяра йола резерваш тахкара дола хьажар хилар СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически завода укх шера цхьоалагIча июле денз цхьоалагIча октябргIа кхаччалца. Из хетадаьдар болхлой, инженерно - технически болхлой, гIулакхерча наьха низаш сихагIа къахьегама овсарле лакхъяра тIадерзадара.

Сийлахь - боккхача Октябра 60 шу дузача денна сийленца накъабахарах «ХIара балха денна—дикала Знак» яхача девизагIа шерра социалистически яхь йоаржаяьча завода ерригача цехий, участкай коллективаша толамца кхоачаши тIеххоачаши яьй итт бетта планаши тIанийца социалистически декхараши. Деррига технико-экономически хьокхамаш тоадара даькъе а дика толамаш даьхад химикаша. Укх шера итт бетта арахийца товарни продукци совкха цу юкъа арахийцачул шиъ-ах процент дуккхагIа я.

Арахецача продукцега дIадодар лохдаьд 2 процент. Къахьегама овсарле лакхъяра задани 102,2 процент кхоачаш а еш, соаххарчул из лакхъеннай 9,7 процент.

Производства эффективноста керттера хьокхам лоархIаш да къахьегама овсарле лакхъяр. Из лакхъяр керттерча даькъе хьахиннад укхаза технически прогресс сихъярах, болх беш йолча мощносташтa реконструкци ярах, керда техника производствана юкъехьувларах, производственни процессаш эргаяхарах.

Масала, заводерча пирализа шин пийшка реконструкци яьй хьажар долча юкъа. Цул тIехьагIа хIара пийшко кийчъю бедал дуккха дукхагIа хилар, иштта дукхагIа хилар кийчду этилен. Натре фенолята раскислени яра болх чакхбаккхарах дIакхувсаш хинна отходаш дикка кIезиг а луш, царех бетта хьакъестаду фенол юкъера лаьрхIача 50 тоннага кхаьчар. Заводе этилена гидрировани яра оттаьча кердача агрегато вIаштIехьдалийтар полиэтилен цIендеча цеха мошность лакхъе, арахеца продукци дикагIа хилийта. КIезига низ болча кхаь агрегата метта болх бергбола йоккха агрегат вIашагIъеллай изопропилбензола окислени еча цехе. Цул тIехьагIа цу цеха коллектива къахьегама овсарле дикка хоалуш лакхъелар. Лакхе белгалдаьхараш къахьегама овсарле лакхъяра бола цхьа никъ ба. Гуш ма-хиллара цу даькъе химикашта карагIдийнараш доккхий хIамаш а да.

Къахьегама овсарле лакхъяра шоллагIбола никъ ба ремонтни балхашта механизаци а еш слесараша, электромонтераша кулгашца деш дола балхаш дикка кIезигдар. Хьажар долча беттaшка цу гIулакха тIадерзадаь а дукха балхаш даьд химзаводе. Укх шера дикка дукхагIа пайда ийбе болабаьб механизированнии пневмон инструментех, механизированни хьисапе цIен а еш химически обработкаш ю теплообменни аппаратурана. Йоккхийча компрессорашка хьажара долча халача балхашта а механизаци яьй. Полиэтилен арахецача грануляторашта ремонт ечар къахьегама овсарле кхозза совгIа лакхъеннай дикагIйола методаш балха юкъехувларах. Укхаза модернизаци яьй прокладкаш тедача станокашта, кийчъяьй механизированни хьисапе заготовкаш тедара йола оснастка, кийчъяьй дIа-юха леларгйола опрессовочни установка, вIашагIа а елла болх беш я ацетиленовни кислородни баллонаш хьалънйергйола приспособлени, кийчъяьй доагора насосаш тахкара йола стенд. Иштта кхы дуккха кердадараш юкъедоаладаьд ремонтникаша къахьегаш болча участке хьажар дIадоладелча денз.

Электроремонтии балхаш деча участке а дукха къахьийгад хьажар долча юкъа халача балхашта механизаци еш. Кийч а яь производствана юкъейоалаяьй электродвигателий обмоткай секцеш хедаяран обмоткаш механически хьисапе вIашагIъяхаран йола станокаш, иштта юкъейоалаяьй высоковольтни электродвигателаш тахкара йола стенд. Кийч а яь юкъейоалаяьй механически хьисапе подшипникаш юларгйола аппарат, иштта кхы дуккха балхаш даьд цу участке а. Цар вIаштIехьдалийтар къахьегама овсарле дикка лакхъе.

Заводе нагахьа цех йисац производственни процессашта автоматизаци ца еш, къаьнача прибораштa метта кердаяраш ца оттаеш. Порошокаш йола полиэтилен № 131 йолча цехера 132 йолча цехе дIаяхийтара йола автоматизированни схема кийчъяьй, бедал Iанарца кIаьдъяра йолча процесса автоматизаци яьй № 12 йолча цехе а. Уж а кхы а мероприятеш чаккхъяхарах ритмично болх беш хьайоагIа лакхе цIераш яьха цехаш, кхыраш.

Духхьал укх шера хьалхарча ийс бетта болхлоша, инженерно - технически болхлоша кийч а яь производствана юкъейихьай шера 875 эзар сом пайда беш йола 576 рационализаторски предложении изобретении. БархI бетта чакхъяьккхача 12 йоккхача организационно - технически мероприяте производствана 200 эзар совгIа сом пайда баьб. Цар а дикка лакхъяьй завода коллектива къахьегама овсарле.

Хьажар дIадоладича денз къаьстта дика тоабаьб укхаза къахьегама дикагIйола методаш балха юкъеххувлара, болхлой квалификаци лакхъяра болх. Ийс бетта балха товзал лакхйир эзар совгIача химика цехашкарча дикагIйолча методий бархI школе деша а дешаш, 350 гаргтача болхлочо шоллагIа говзал караерзайир. Цудухьа цар а вIаштIехьдаьлар шоаш къахьегаш болча участкера къахьегама овсарле лакхъе.

Пайда ца эцаш болхлой ха зехьа йовргйоацаш гIулакх дара тIаерзаяь мероприятеш чакхйоахаш а дукха болх бу укхаза. Зехьа йоаеш йола балха ха кIезигъяра, оборудованех бизза пайда эцара, из болх ца беш сеца латтаргйоацаш гIулакх дара къахьегама дисциплина чIоагIъяра. кхыдола дешаш дувц хан-ханнахьа болхлой, партийни, профсоюзни собранешка, партийни профсоюзни комитетий заседанешка. Лакхе белгалдаьха дешаш ларде лувц социалистически яхьа итогаш еча хана.

Хан-ханнахьа хьеж завода цехашкара, участкашкара, бригадашкара къахьегам мишта вIаштIехьбаьккхаб. Цехий, службай, отделий начальникаша хадданза тIахьожам лоаттабу шийн ханнахьа балха ди дIадоладайтара а чакхдаккхийтара а. Каст-каста бийсашка рейдаш ю къахьегама дисциплина телхайой, балха ханах бизза пайда ийбой хьожаш. Къахьегамен производственни дисциплина телхаераш сменний, бригадий, цехий болхлой собранешка критика а еш бувц. Къахьегам вIаштIехьбаккхара, къахьегама овсарле лакхъяра, балха ханах дикагIа пайда эцара даькъе хьалхалаттарий опыт шерра дIа-юха йоаржаю. Лоацца аьлча, завода кулгалхоша, общественни организацеша хадданза тIахьожам лоаттабаьб къахьегама овсарле лакхъяра йола керда торонаш гуча а йоахаш царех бизза пайда ийбайтара.

Хьажаре хьинаре дакъа а лоацаш, къаьстта дика толамаш дахарца белгалъяьнна я номераш 7, 32-111, 16, 17-18, 15 йолчен кхычен цехий коллективаш.

Б. КОСТОЕВ.

ОКТЯБРА 60 ШУ ДИЗАРГА

ЮХЬИГ АТТА ЯЦАР

Дукхахча дезача датташца белгала да ер денош. Уж лоархIаме денош а вай сийрда вахар а — из дерригa хьакхеллар вай хIанз 60 шу дизар дездеш дола Сийлахь-боккха Октябрь ба. Цу юкъа вай мехка хинна йоккхий аIамига а эргалонаш, къахьегача адамлеша паргIатонаши ирази денна гIозленаш, социализм хьалъеш доаллача халкъа низи кхоачамаши лаьрхIа тахкар духьа санна духьалъйитта къиза халонаш яйнача сона дика бовз укх деношка вай вахара Керттера Закон а даь тIайийцача Конституце лоархIам, хIана аьлча цун хIара статья миллионаш болча къахьегамхой цIийцеи хьоцарцеи яьккхай вахара ше бакъъяьи йоланда.

Советски Iаьдал дег тIара хьал а лаьца боккъонца дола са вахар дIадоладелар лоархI аз 1920 шера гурахьа денз. Цу хана со вахар ГIалгIайчен Ассадахски (хIанзара Малгобекски) районе. Са боккхагIбола вежарий граждански алан шерашка хьинаре дакъа лоацаш хиларца, цу хана контрреволюцеца лаьтта довнаш бIаргадоврца керда Iаьдал наха оагIув хьаллоацаш хIапа да берий хана денз кхетале ваьлар со.

Иштта, цу юкъа, БуротIа дIа а вийха, къамаьл дир соца РКСМ ГIалгIай обкома секретара Баркинхоев Рамзанеи Аушев Махьмад-Гиреи. Цар хьадовзийтар сога Россе вIашагIъелла ший деналера гIулакхаш гойташ йолча кагирхой Коммунистически Союза декхараш, тIаккха хьттар цу тайпарча кагийча нахацеи мехкаращцеи со сай вахар дувзара фу хеташ ва? Са жоп шин дагара дацар. Цар тIадилларца тхоай районе хьалхара комсомольски ячейкаш вIашагIйохка волавелар со.

Хала ха яр цу хана лаьттар. Керда Iаьдал ца дезараш из чIоагIдалара чIоагIа духьале еш корзагIбаьнна хьувзар. Кулакаш, дына керте латтараш, паччахьа хана хьалдолаш хиннараш къайлагIа а гучахьа а, ординигаш вIашагI а ехка, шоай зуламе никъ дIабахьа гIерташ бар.

ХIаьта районе кIезига бар дийша нах, алхха Йоккхачеи Юкъерчеи Ачалкхе хинна цхьаццa-шишша коммунист ца лаьрхIача, парторганизацеш а яцар юрташка. ТIаккха областа центр а гаьна хиларца милаци е чекистий а вIаштIехьдалацар каст-каста тхо долчахьа аха.

Овла бохийташ доаллача кердача вахара моастагIий вIалла ца хьоабича а атта дацар юртахой бахара хьалаш. Хьалъяа хIама йоацаш, тIадувха барзкъа доацаш хиннараш кIезига бацар. Эрий дoдача хи тIара ийлора мала а кхача кийчбе а хий. Кхыметтел хьажкIий галий Iахьа вордаца Назране ваха везаш хулар. ХIаьта цкъаза нийслора иштта па воалаш наькъа араваьннар, бандиташа вайха а вайхе, говрворда йоацаш юха цIаверзаш.

Цу хьалашка мехка чIоагIа эшаш бар къонабарий низ, Октябра сердалона ший сийг чутассарца даим дага кхелла цар деґаш. Бакъда, деґаш дагарах доалаш дацар гIулакх, дорхвенна вале а ший юхь ца йовзийта гIертача къизача моастагIчоа духьалъоттар денал, сабар долаш, маькарло йоаллаш ца хилча варгвоацаш дар гIулакх.

МоастагIаша, дына керте латтараша тийша болх юкъебехкар, аьлдиташ дувцар, беррига хIана бац аьнна нах каьхатмотт ца ховшн дынах тешаши хилар бахьан долаш дукхагIчар сакхетаме Ленини большевикаши дика лоархIаши коммунисташи комсомольцаши, даьла вехка, ЧК-а агенташ ба, яха уйлаш хьахинна яр. Долакоа изба-читальне заведующи а волаш ма-хулла дукхагIа кагий нах кхотабе, царна сайна могачох Ленина керттера балхаш дIадовзийта гIерташ дийнахь а бус а кхетама болх беш воллаше а се комсомолец волга дIахайтанзар аз цхьа шу деллалца, цу гIулакха цар сакхетаме йоагIаш йола кийчо ца йича дерригa доале тарлуш доландаь.

Иштта, тханига хьалхара комсомольцаш хинна дIаэттар Кулоев СаIид, Алироев Нупа, Энгиноев Бота, Батыжев Махьмад, Додов Хьадис, Даурбеков Гаки, Коттоев Мажит, Домбиев Ахьмад, Билтоев Хьадис, Алироев Дика, Батыжев Шамсти, МержоевгIар Осман, Iийса, Ахьмад, Коригов Хьажбийкар, Боков Хизар, Хамхоев Товсолта, Яидиев Увайс, Мизгиев Исраил, кхыбараш.

Тха районе ЧК-а отрядашца цхьана бандиташца лоаттабаьча къовсаме, къеча наха юкъе лаьтташ дIа-юха декъача, налог хьагульеча, школаш, хинпровод, хьайра, наькъаши тIаьши хьалдеча шоай хьинар ца кходеш къахьийгар цар. Уж деррига Iулакхаш чакхдоахача хана тхоай балха ларде лувцар дош классови хьисапе къоастаделга.

Урдув а даькхе, шийна на везача сагага кхалсаг низагIа маьре яхийта гIертилга хьахсзача оарцагIа ца боалаш, цун га ца доаккхаш Iацар са ханара комсомольцаш.

Дукха ха ялалехьа денали къонахчали эша гIулакхаш дика чакхдахарах областа партийни комсомольскии организацеша эггара чIоагIагIа сий деш йола отряд а хинна дIаэттар района кагирхой союз. Цу тайпара дегIаухаш яр кхыча районашкара организацеш а.

Цунца дийза сайца цхьана шоаш баьх-баьхача ГIалгIайче хьалхара комсомольски ячейкаш вIашагIйохкаш хинна а цул тIехьагIа боккхий партийнии советскии болхлой хинна а бола сай новкъостий ца хьоабича валац со укх езача хана. Царех ва Баркинхоев Рамзан, Аушев Махьмад-Гири, Эсмурзиев Эсмурза, Ханиев Исраил, Хабриев Мурад, Шадиев Азамат, Тамбиев Ювсап, Берсанов Иналук, Куркиев Солсбик, Солтамаков Махьмад, Льянов Мустафа, Ведзижев ГIазмахьмад, Мурадов Халат, кхыбараш.

...1929 шера ЦхьолагIча мае догIа делхар Москве. Цу хана Малхбоален къахьегамхой Коммунистически университета студент хинна со цу дийнахьа Ленина Мавзолее сийлен ха тIа лаьтта чIоагIа дог гIоздаьнна волаш общижите чуеча, телеграмма хьаелар сога швейцара: «Воша Мусаип бандитий карах вийннав, сиха цIаккхача».

Деша юхаваха вийзанзар са. Комсомола обкома агитпропагандистски отдела заведующелла хьожавир. Цу юкъа парте обкома секретара нов. Черноглаза ше тIадилларца бахача нахагара кара леладу герз хьадоаккхача беркате болх бараь ВООГПУ начальника нов. Абуляна цIи тIалатта тепча елар сона. Цул тIехьагIа Аьхки-юрта ялат хьагулдара уполномоченни волаш хилар. Цига сона новкъостала бахкийтар «Сердало» газета типографера нов. Полянскийи Ростоверча спирттрестера нов. Соловьеви керте лаьтта комсомольско-кагирхой отрядаш.

Юрт йиъ кварталах йийкъар оаха, хIаранена керте коммунисташ оттабеши юртара белгалбаьха къоаной, комсомольцаш юкъе бохийташи вIашагIъехка отрядаш яхийтар цига. Хьуладаь латта ялат хьалаха а из паччахьалкхенга лийрхIача боараме дIаккхачийта а, цул тIехьагIа цу юрта къебарий йиъ артель вIашагIйолла а низ дIакхаьчар тха.

Цу хьалашка из атта доаца декхар кхоачашдеча шоашкара деналера гIулакхаш гойтар коммунисташа Харсиев Инала—партячейка секретара, Фаргиев Хьасана — юрта Совета председателa, Далаков Османа, Харсиев Эльмарзас, комсомольцаша Моцхоев Ювнаса, Хамчиев Ахьмада, Газдиев Къоасама, Мархиев Хизира, кхычар.

Цигара гIулакх даьлча, со парте обкомо юха а вийха, областной суда председателалла хьожавир.

1930 шера 2-ча феврале бандиташа, кIийле яь, вийра парте ГIалгIай обкома секретарь нов. Черноглази, Къилбаседа-Кавказа крайкома инструктор нов. Жуковскийи, уж дIабугаш хинна шофери. Сона цIаккха вицлургвац ленински парте тешаме воI хинна тхоай секретарь нов. Черноглаз.

Из деррига аз дувш тахан шоай сийрда вахар — коммунизм хьалъещ боахка кагий нахи мехкарийи шоайла йоаккхагIа йолча ноахаленаша баь никъ халонех, кхерамах, Iоажалах хьалбиза хиниилга царна цIаькха а дагадохийтар духьа, хIаьта шоашта духьалъуттача халонех — хIаьта вай мехка классови йоаца общество хьалъяь яларца уж сел йоккхий а мичай — бIубенна котбувлаш уж хилар ловш. Октябро еннача сердалонах сай вахар диза хиннадале а доастаденна виз санна латтача шун къонача вахарах хьог со. Из мишта кхаьчад диц ца луши цун хам беши хила деза шо.

Алироев АЛСБИК,
граждански тIемеи комсомолеи ветеран.

КХАШКА ГУЙРЕ

ЮРТА БОАХАМА ОБЗОР

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дузача денна дикача хьокхамашца накъабахар духьа шоай ерригa торонаш оарцагIъяьха къахьегаш ба укх деношка республика кхаш леладераш.

31 октябрь тIакхоачаш ялата лаьрхIа хьажкIаш 28,4 эзар гектара тIара, е планагIа чуэца езачарех 82 процент чуенай. Из культура чуерзаяь баьннаб Ачхой-Мартановски, Грозненски, Малгобекски, Наурски районий колхозийи совхозийи къахьегамхой.

ХIанзле 83,3 эзар тонн фуалъяьха хьажкIаш дIаеннай республика кхаш леладераша Даьхенна. Кхы а 16,7 эзар тонн хьажкIаш дIаелча кхоашхул цар укх шера тIайийца социалистически декхар.

Паччахьалкхенна хьажкIаш дIаийлара хьалхашка лаьттача декхарех хIанзле дика лоархIабаьб Грозненски, Малгобекски, Надтеречни, Наурски районий юрта боахама болхлой.

Республике гIолла хIара гектара тIара юкъера лаьрхIача 29,3 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуэц хIанз.

Дукха хIама дисадац дуга чуийца даккха а. Укх шера 7,6 эзар гектара тIа кхедаьча цунах 6,9 эзар гектара тIара дар чудена даьннад. План 28 эзар тонн йолаш хIанзле 24,5 эзар тонн чуденад. ХIара гектара тIара юкъера лаьрхIача 36 центнер йоалл. Из хьувкъам соахка чуэцаш хинначул дикка дукхагIа ба.

Сихдаь дIахьош да зяба кара свеклаш яхача девизагIа къахьегаш ба укх деношка республика кхаш леладераш. План 66 процент кхоачаш а еш, хIанзле 6 эзар гектара тIара чуденад цар мефза овлаш. Из культура чуэцара болх къаьстта дика чакхбоаккхаш латт Гудермесски, Малгобекски районий боахамаша.

ЙоагIа йоакхо ю кхаш леладераша тIадоагIача шера чуэцаргболча хьувкъама а. Ялат хIанзле 144 эзар гектара тIа дIадийнад республике. Гурахьа юв культураш дIаера план массарел хьалха кхоачашъяь яькхай Веденски района механизатораша. Дикя хьокхамаш гойташ къахьег гурахьа юв культураш дIаювш Гудермесски, Наурски районий колхозийи совхозийи болхлоша а. Иштта, гудермесцаша — 96 процент, наурцаша — 99,6 процент кхоачашъяьй укх хана дIаювш йола культураш дIаера план.

Сихдаь дIахьош да зяба лаьтта ахара балхаш а. Кхашкара балхаш де аьттув луш ба хIанз хаоттам. Кхоачамболлаш йIайхен екъен йолаш ха эттача укх деноех бизза пайла эца хьажа беза юрта боахама механизатораш.

ПРОТВИНО (Московски область). ХIанзарча Iилма ларда тIарча лостамех лоархIаш да ядерни физикаи элементарни частицай физикаи даькъера тохкамаш. Ларда тIара деча тохкамй лоархIам боккха хиларца дувзаденна 1961 шера Серпухов яхача города юххе хьалъе йолайир дунен тIа йоккхагIъярех йола заряд йолча частицай ускоритель, хIаьта 1963 шера вIашагIъеллар йоккхача энергей физика институт (ИФВЭ). Института керттера декхар — протоний интенсивни гурматаштеи сихъяь протонаш мишена веществаца вIашдухьал оттача хана хьахулаш йолча шоллагIча частицаштеи энергей кердача диапозоне тохкамаш дар да.

Итт шу даьннад ускоритель болх бе йолаеннача, 76 миллиард электронвольт энерги йола протоний гурмат хьаяьча хана денз.

Ускоритель болх бе йолаеннача хана денз микромире хулаш йола явленеш Iомаяра керда лостам бенна дола дукха ларда тIара тохкамаш даьд институте.

Ускорителера дуккха балхаш социалистически мехкашкарча Iилмахошца, французски физикашца, ядерни тохкамий Европейски организаце (ЦЕРН) Iилмахошца, американски физикашца цхьана чакхдаьхад.

СУРТА ТIА: ускорителa экспериментальни зал.

О. КУЗЬМИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

СОВЕТСКИ МИЛИЦЕ 60 ШУ ДИЗАРГА

Ер денош шолхленца деза да милице болхлошта. Сийлахь-боккхача Октябра цIей дездаь боаллаше а 10 ноябре милици хьахинна 60 шу дизар белгалдоаккхаргда цар. Цу дезача деношта накъаболхаш болча цар хIанз шоай балха итогаш ю.

Укх сурта тIа шоана гу юбилея сийна лоаттаьча яхье котъяьнна йола С. Д. Касумов керте латта подразделени.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) подразделени командир майор В. А. Горпушкин, милиционераш А. С. Ахмаров, А. М. Гехаев, М. Б. Арсанов, С. Д. Касумов (подразделени командир), А. Д. Закаев, Т. Г. Абдулвахидов.

И. ПЛИЕВА сурт.

ОКТЯБРО ХЬАКХЕЛЛАР

Советски халкъо, деррига прогрессивни адамаша 7-ча ноябре чIоагIа езъергья Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце юбилей, революционни къовсамеи коммунистически кхолламийи доккха цIей.

Ший 60-гIа, сийлахьа юбилей белгалйоаккх «Са мехка ханнарча милице...» а. Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци яьннача кхоалагIча дийнахьа Владимир Ильич Ленина инициативагIа хьаяьча вай милице хьабенаб сийлахьа, денале никъ. Революце алан шерашка хьахина милици даим тешамеи ше ца кхоеши гIулакх деш хьайоагIа къахьегача халкъа.

Кхоана доагIача денах бIубенна да советски халкъ. ДегIаахара шерра торонаш еннай цунна социалистически строя, СССР кердача Конституце тIа чIоагI а яь дIаоттаяй мелургйоаца советски гражданий демократически бокъонаши паргIатонаши. СССР гражданий керттера бокъонаш, паргIатонаш, декхараш белгалдоахаш болча кердача Конституце VII керта 54-ча статья тIа духхьал хьааьннад: СССР гражданашта тешам лу цар сий доадерг ца хилара, суда решении е прокурорагара санкци йоацаш цхьаккха а лаца йиш ца хилара.

Бокъонаш лораеча Советски паччахьалкхен органий лоархIама чIоагIа мах а беш, парте XXV съезда ше КПСС ЦК Отчетни доклад еш Леонид Ильич Брежнева аьннад: «Кхегадеш да, новкъостий, советски законность, советски общества хьашташ, советски гражданий бокъонаш лораеш латтача милице, прокуратура, суда, юстице органий гIулакхаш эргадаьха тоадара вай хадданза уйла тIаахийталгеи дIахо ухийтаргйолгеи. Парте, паччахьалкхено чIоагIа мах бу цу учреждений болхлой атта боацачеи сийлахьчеи къахьегама, йоакхо ю цар состав дика кийчо яьча, хила хьакъ долча кадрашца хьалйиза лоаттаяра».

Советски милице, КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш, фе лораю социалистически общественни порядок, советски гражданий сийи хами, халкъа рузкъа, вай социалистически паччахьалкхен хьашташ. Коммунистически партеи Советски правительстваи даим лостаде дезача оагIорахьа а лестаду, нийс а ду милице гIулакхаш, цун болхлой материальни хьал тоадара йоакхо ю, массе оагIорахьара милицена новкъостал ду. Из йоакхон даим теркой еш хилар хьахьокх, масала, 1968 шера ноябре тIайийцача, милице хIара деннарча гIулакхашка программни документ а хинна дIаэттача, халкъаца милице айхха бувзам хилар цIаькха а бакъдаьча КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советеи соцамо.

Партийни комсомольскии организацеша еннача рекомендацегIа къахьегача коллективашкара милице балха хьожабаьб хьинар, денал, къонахчал дола, шоай вахар бакъахьарча гIулакха дIадала кийча бола эзараш къона нах. Цар геттара дика Iомаю советски права лардаш, керда оперативно-технически средстваш, эргайоахаш тоаю правопорядок лораяра беча балха формаши методаши.

Соахка вай республика болхлой коллективаша хьахоажаваь органашка венав 120 гаргга саг. Уж ба къахьегамхой дикагIа бола викалаш, коммунисташи комсомольцаши, коммунистически къахьегама ударникаш. ХIанз шоай гIулакх дика кхоачашду цар. Правопорядок лора а еш. Царна юкъе ба къахьегача коллективай викалаш: «Автоспецоборудование» яхача заводо вайта Шевчук Николай, «Электроприбор» яхача заводо вайта Баболин Борис; «Грознефтегеофизика» яхача трестера Бондарев Николай, дукха кхыбараш.

Коммунизм хьалъеча хIанзарча хан-юкъагIа чурча гIулакхий органий лоархIам лакхлу наха кхетам балара даькъера социалистически паччахьалкхен функцеш чакхъяхара, гражданаш шоай декхараш коммунистически хьисапе кхоачашде, права нормай, закона, социалистически общежите правилай хам бе Iомабара гIулакха.

Бандитизм, профессиональни зуламаш яхараш санна дола юхамаччахьара хIамаш вайна юкъера геттара дIадаьннад. ХIаьта а зуламаш леладеш йола моттигаш хIанз а нийслу.

Старопромысловски района милице отделе хоамаш аха даьннад «Вторчермета» кулгалхой, шоашта карарча гIулакхах пайда а эцаш, паччахьалкхен ахча лечкъадеш хиларах. Из дош тахка волавенначул тIехьагIа ОБХСС инспектора нов. И. Мержоевна гучадаьннад, «Вторчермета» Старопромысловски района филиала начальника нов. Иванова, «Вторчермета» управлене начальника декхараш кхоачашдеча Дятчинца барта а ваха, ший гаргара нах ханна балха дIайийбаьи хIаьта цар цхьаккха тайпа болх ца баьи хилар. Хьайидаь заказаш «Вторчермета» болхлоша балха хана кхоачашдаьд. хIаьта ахча заказаш кхоачашдара ханна дIайийбаьча наха ийдаьд. Цар ахчан цхьа дакъа шоашта луташ хиннад, вож — Ивановна дIатийннад. Цу тайпара 3 бетта 900 сом лочкъадаьд.

Общественни порядок лораеш болча наьха хIара деннарча къахьегаме дукха да чоалхане, хала, са ца кходеши къонахчал долаши хила везаш дола хIамаш. Бокъонца уж тайпа гIулакхаш доахкаш шоаш хилар хьахьекхад саг ве дагахьа тIаккхувдаш хиннача кхерамеча зуламхой группагара герз Iойийчеи из кхы кхераме хургйоацача яьккхачеи уголовни розыска болхлоша А. Ф. Дунаева, Ю. Егорова, Л. А. Алиева, А. А. Добрякова.

Иштта денгара денга, воагавеча ахкан йIайхача хана а, цIайзача шелалагIа а, хан могашали ца къовсаш, цкъаза боабара кхерам шоашта тIалатташехьа а, правопорядокни социалистически законности лораеш фе латт чурча гIулакхий органий болхлой.

Вай республика милице, коммунисташа а комсомольцаша а, ерригача мугIаречеи начальникийи составо шоай Даьхен башха-дика юбилей белгалъяккха кийчлуш КПСС обкомаи республика Министрий Советаи дош лу, Советий мехка гражданий хьашташ фен тешамеи, чIоагIа а кхетаме а лораде шоаш кийча хиларах.

Партеи халкъои, теша а тийша бехктокхаме пост еннай милицега — революционни порядок лорае. Сийлахь-боккхача Октябра деношка оттаяь я из. Цу постера цхьа ноахал хийца Iийнаяц ха, цхьабакъда Ленина партена, советски халкъа, коммунизм хьалъяра сийлахь-доккхача гIулакха боарам боацаш мутIахьа хилар Советски милице сийлахьа традици хила а хиннай, хург а я.

Ш. МОГУШКОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР чурча гIулакхий министра заместитель.

КЪОНАХЧАЛИ ДЕНАЛИ ЭШАШ ХИННА ЗАМА

Низкъала дера Къилбаседа Кавказе бахача къахьегамхошта 1918 шу. Доазол дехьарча интервенташа герзацеи кхыча эшачунцеи новкъостал а деш, Советий Iаьдалах латаш дар паччахьа эпсарий Краснова, Деникина, БичераховгIар контрреволюционни элементех вIашагIтеха эскараш.

Фу хургда-хьогI аьнна цкъара хетадолийташ ха яр из. ТIехьагIа цох лаьца Орджоникидзе Григорий Константиновича аьлар: «ДIахо йодача хана вайх хургдар фуд ца ховча юкъагIа духхьал зIамига гIалгIай халкъ даьлар вайна тIехьа юха а ца хьожаш».

Цу хана кхувш воагIаш зIамига саг вар Гудиев Тухан. Къонахаша меттел, исташа а деш каст-каста хозар цунна большевикаш боагIаргба яха къамаьлаш, уж бехаш цар ду дуIаш. «Большевик» яхача деша маIан кIоаргагIа кхетаде, из цIи лелаеш вола саг дикагIа вовза гIертар из.

Визза вола турпал, цхьаккха хIамах кхералургвоаца кIант мискача наьха га даккхара ший са кходергдоаца саг хетар цунна большевиках. Иштта уйла йолаш вахар из 1918 шера ший 17 шу даьннача хана Болхлой-Ахархой ЦIеча Эскаре гIулакх де ший лоIамагIа. ГIалгIай интернациональни полка Терски батальона цхьоалагIча рота бIухо а хинна дIаэттар кхувш воагIа зIамига саг Гудиев Тухан.

18-ча шерал а халагIа дера 19-гIа шу. Деникана эскараша ханна дIалийцаяр городаш, юрташ, бовхар баха нах, йоагайора юрташ, боабора кхыметтел маьрша баха къахьегамхой а. Цар Грозный дIалаьцача хана, Орцханов Хизар командир волча партизаний отрядаца а волаш, деникинцашта духьал тIом беш хилар Тухан.

ТIехьагIа Серго Орджоникидзе кулгал а деш, Гудиев Тухана дакъа лаьцар Шолжаца ухкача казакий станицашкарча контрреволюционни элементашта духьал лоаттабаьча къовсаме, из моастагIашта духьал тIом беш вар цар СурхотIе йоагаеш йохаеча а.

Иштта, Советий Iаьдала моастагIашта духьал майра латаш чакхваьлар граждански тIом лаьттача шерашка Гудиев Тухан. Бакъда цо дика кхетадора къовсам чакхбаьнна ца хилар.

Советий Iаьдал ГIалгIашкахьа чIоагIденнача хьалхарча шерашка гIалгIай лоамарча юрташка цо вIашагIтох революционни ячейкаш.

1920—1923 шерашка большевик Гудиев Тухан Галашкарча окружной ревкома секретарь волаш хул. ХIаьта 1923 шера коммунист Гудиев оттаву Наьсарен района Болхлой-Ахархой милице начальникалла.

Ткъаь иттлагIа шераш доладеннача хана ахархой боахамаш колхозашка вIашагIкхеташ хиларцеи классови элемент хиларах Iарра кулакаш дIабоахаш хиларцеи дувзаденна Советий Iаьдал ца дезача наха зуламаш дора, кIийленна а хувшаш, активисташ, коммунисташ, комсомольцаш боабора. Иштта, боабир денал дола активисткаш Цечоеваи Оздоеваи. Кулака кулг-карагIа чутехача топо вийра собране къамаьл деш лаьтта Мочкъий-Юртарча партийни ячейка секретарь Мальсагов Муса.

ХIаьтта хьахиннача, низах чIоагIъяланза йолча колхозий боахамаш довхар бандиташа. Классови къовсам эггара чIоагIагIа кхоккабеннача цу хана ди а бийса а ца къовсаш болх беш вар чекист Гудиев Тухан.

Цу шерашка чIоагIа хьаьръяьнна зуламаш деш яр Галаев Махьмад керте лаьтта бандитий шайка. Наьсарои, Ачалкхен, Долакоарча районашка доккхий зуламаш дора цо, нах бовхар, боабора. Из шайка йохаеш яьча операцена керте лаьттар Гудиев Тухан.

Галаев Махьмада тIехьара гIоз Iеш бола моттиг лоам чура цхьа хьагIар яр. Из бIы бохабара еча операцена кулгалде оттавир Гудиев Тухан, къонахчал дола чекист хиларах тарра.

Iаьржача бус тIа а яха го бир зуламхой «фусама» Гудиев керте латтача оперативни группас. Са сийрда доалача хана дов дIадоладир милице болхлоша. ВIалла дага а доацаш, иштта шоашта топаш чуетта йоляро корзагIбаьхабар бандиташ. Беха хьайзар уж. Бакъда цар тхьамада Галаев Махьмад дов юхадеш вар, кIалхарваьнна, дIаваха гIертар. Тухан тIаккха, яьккха тепча а йолаш, духьал ваьлар цунна. Вокхо ший тIеххьара тепча патрон кхессар милице начальника. Цул тIехьагIа, йоассаенна тепча лостаяь цунна тIехьа тIа а кхесса, шалта а яьккха дов де кийчвелар из. Тухан дIатIавахар бандита... Цо шалта етта йолайир Тухана. Массехкаьза шийна човнаш яьчул тIехьагIа, бандито маьрша хьакарава тугаргдоацилга хайча, Гудиева тепча йийтта Iовиллар цига...

1942 шу уизара дера. Гитлера эскар, моттигаш дIа а лувцаш, дена хьатIаэттар. МагIалбикерен Грозненеи мехкдаьтта дIалаца гIертар фашисташ. Шоай эскара чIоагIагIа бола низ тIабоалабаьбар цар. Бакъда царна хетар хилийтанзар советски бIухоша — Тийрка дукъ тIара хьахо ца доалийташ соцадир фашистски инарала фон Клейста цхьоалагIа танкови эскар.

Цу хана гитлеровцаша лаьрхIар шоай эпсарехи шоай Даьхе ехкача бIехача нахахи латта йоккха парашютно-диверсионни десант Нохч-ГIалгIайчен лоамашка йоссае. Цунца цар лерхIар лоамашка къаьст-къаьста лела бандаш, Iаьдалах хьулалуш лелача уголовникийи дезертирий группаш вIашагIа а теха, тIехьашкара тIа а баха, Грозный дIалаца.

Цу кхерамеча хана УГРО начальника заместитель вар Гудиев Тухан. Фашистски эскара командоване оттаяь из план гучаьккхар вай разведчикаша. Диверсанта Лангес командовани а еш, чуяйта эггара хьалхара фашистски парашютистий группа хьалаьцар. 28 саг юкъе а волаш хинна из йоккха группа йохайир. Из операци еча къонахчал гойташ дакъа лаьцар Гудиев Тухана. Даьхе бахьан майрра ший са дIаделар коммуниста Гудиев Тухана цига фашисташта духьал тIом баьча. Цох ЦIеча Байракха орден хьожайир цунна.

Ю. ЧАХКИЕВ.

ОБХСС инспектор

Грозне йоккха эттача хIамаш йохкача базар тIа ера Iаьржа «Волга». Юстаро сацийтар из лехкаш ваьгIачо. ТIаккха тIера Iо а ваьнна, нах дукха кхотабеннача юкъе чувахар. Шийца ши саг а волаш, юха тIэвахар из «Волгана». Уж а ийца дIавахар. Цхьа ха яьннача гIолла цIаькха а иштта нах бигар «Волга» дас. Базар тIа юха массаза воагIа из ше мара кхы саг хилацар машина чу.

Цхьа тамаше рейсаш еш лелача «Волгах» дегабуам бир хIаьта базар тIа хиннача Старопромысловски района ОБХСС воккхагIчолча инспектора Корабельников Михаила. «Волга» аргIанарча рейсагIа базар тIара саг а ийца дIайодаш цунна тIехьаваьлар «Жигулеца» воккхагIвола лейтенант Корабельников, дегабуам байтаргбоацаш юкъ юкъе а юташ.

ХIаьта Первомайски станице яхар «Волга», цхьан цIен наIар тIа сецар из. Цхьа массехк минут яьннача гIолла цу тIера Iоьлар цхьа кхалсаг дефицитни кIувс марIа а боаллаш. Хьалаьцар цига спекулянт. ГучадаьккхаР цо кхы кхаь сагага кIувсаш дехка хилар.

ДIачувигар из оперативни пункте. КIувсаш, маьхалдувлача хана санна безаме вацар из цига, дIадаьннадар цул юхьа тIара велакъажар. Из хиннавар «Чечингтранса» шофер Сурхиев Румант. ЙоагIаш йола бокъонаш а яьха Автуре из вахача «хьоашажIа» ваха лаьрхIар Корабельников Михаила сакъердамегIа хургйолаш шийца новкъостий а ийца. Дехие а валанзар. Дика вахар Корабельниковна керда вайза «хьаша». ВIара тIум санна диза дар цIеноши: хрустальни сервизаш, боккха мах бола люстраш, дошо сахьаташ, чIовгаш, кхыйола хIамаш, вай ханара дикагIа йола мебель, дIа-юха мел хьежача толашагIа дола кIувсаш дар.

ВIаргагушдао хинна Iанзар Руманта рузкъа. Хьагучабаьлар бохка кийчбаь 23 кIувси пхиъ кIувса дорожкеи. ДIалаьрхIача цар мах хилар 10 эзар сом.

Иштта вахар Сурхиев, ваха «ховш» вахар — наха хьийтача къих вакхаш вахар. Бакъда цига хьаьдар хьараме гулдаь рузкъа, дIабаьккхар цун боахам, хIаьта из ваха везача дIавахийтар.

Иштта моттигаш нийслу къонача болхлочоа Корабельников Михаила. Цун балха тIа дика кайоалаш хилара керттерчарех цхьа бахьан да из бахача нахаца айхха бувзам лоаттабеш хилар. Цунна дика бовз ше волча районе баха нах, цар вахар. Царна юкъе кхетама, профилактически болх бу цо.

ВоккхагIволча лейтенанта дика новкъостий ба штате боаца сотрудникаш. Цхьа ткъаьк гаргга саг ва цун царех.

— Цар доккха новкъостал ду сона балха тIехьа, — аьлар Корабельникова. — Царна юкъе къаьстта дика накъабоал сона «Электроприбор» завода инженераш-конструктораш Дубровина Любовь, Новикова Валентина, болхло Ковалев Геннадий Григорьевич, технологически транспорта Старопромысловски управлене шофер Анашкин Валентин Александрович, кхыбараш.

Корабельников Михаила гучаьккхар харц документаш а увттадеш, паччахьалкхен ахча лечкъадаь гор. Грозне ялхлагIча больница керттера бухгалтер Андреева, гIишлош еча яхьа еза пхи машин бетон ехка «Чечингстройтранса» автобаза шофер Батаев, кхыбараш.

Ше болх беча района милице болхлошта юкъе меттел республика чурча гIулакхий министерстве а дика лоархIаш ва воккхагIвола лейтенант Корабельников Михаил.

Ю. ЮНУСОВ.

ДРУЖИННИКАШ — ПОСТЕ

Милице болхлой эггара гаргагIа бола новкъостий ба дружинникаш. Къахьегача коллективаша шоашта юкъера херже, халкъа дружине бохийт дикагIа дисциплина йола, производственни балха тIа белгалбаьнна, общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лоацаш бола нах.

Иштта болча дикача нахах латт «Красный молот» завода кузнечно-прессови цеха дружинникий группа.

15 сагах латтача цу группа командир ва коммунист Нанаев Владимир Михайлович. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце кховзткъа шу дизара сийна йола яхь дIайолаяьрех цаI ва из, доккхий къахьегама толамаш даьха цу дезача денна накъа а вода. ИттлагIа пятилетка йолаеннача хана денз 150—200 процент балха норма кхоачашъеш хьавоагIа Владимир Михайлович. Пятилетка план ахаиел дикка тIеххоачашъяьй цо. Дукха ха я из коммунистически къахьегама ударник вола. Цо ший йIаьхий опыт дIайовзийт къонача болхлошта, лакха дисциплина хургйолаш, шоаш беш бола болх безаргболаш хила Iомабу цо уж.

Дика новкъостий ба цунцара дружинникаш а. Къона инженер-технолог Юсупов Хизар цехе дика лоархIаш а сий деш а ва. Из завода комсомольски комитета член ва.

Лышкапхьара гIонча волча комсомольца Деренский Михаила ший балха норма 150—200 процент кхоачашъю.

Иштта дика болхлой ба цу группана юкъера комсомольцаш слесараш Бекмурзин Рустам, Атаров Михаил, лышка пхьара гIонча Каилов Iийса, къона коммунист слесарь Деркач Алексей, кхыбараш.

Цу дружинникаша дика лоаттаю шоаш лораеш йолча объекташка — Первомайски, Краснознаменни, Коммунистически, Маяковске цIерагIча улицашка, завода спорта а культура а дворецашка, «Динамо» стадионе общественни порядок.

Шоай участкови инспектора енна задани йиаза кхоачашъеш хьабоагIа уж. Милице болхлой дика гIончаш ба цу цеха группацара дружинникаш.

Ю. ЮСУПОВ.

Советски Азербайджан: СССР цхьан дезале

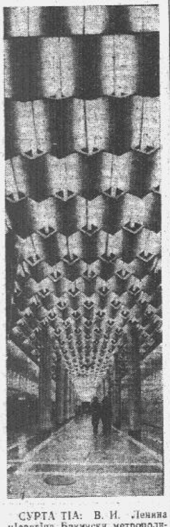

Гусейнов Исрафилах ала а доагIаш оал Азербайджане проходчески тIулакха воккха говзанч ва из ьале. Алхха тIехьарча 12 шера ший бригадаца цхьана 120 эзар метр скважинашка буруатехад цо, цкъаи ахаззеи плана заданеш кхоачаш а еш. Производственни хьокхамаш лакха долаш къахьегарах буровой мастера Социалистически Къахьегама Турпал яха цIи еннай.

XIанз СССР Лакхехьарча Совета депутата И. Гусейнова бригада «28 апреля» яхача мехкдаьтта доаллача форда юкъерча къаьсттача моттиге разведочни скважинашка бурутохаш я. Хьалха латтача бригадо сентябре шера план кхоачашъе аьнна дош деннадар. Апрель бетта кхоачашйир цо ах шера план, хIаьта лийрхIача ханна кхоачашъяьй шера яр а.

СУРТА ТIА: И. Гусейнов бригада членашца.

В. ЗУФАРОВЕИ, Я. ХАЛИЛОВЕИ сурт.

СУРТА ТIА: В. И. Ленина цIерагIча Бакински метрополитена «Улдуз» яха станци — Азербайджана столице хозагIа ярех а.

В. ЗУФАРОВЕИ Я. ХАЛИЛОВЕИ сурт. ТАСС фотохроника.

КИЗГА IОАКЪАШ ТIАРА БЕСАШ

Музейна тара хеталу азербайджански художника Ибрагимов Джалила квартира. ДIа мел хьежача хрустала, бос болча кизга Iоакъий, фаянса изделеш латт. Вацалца бIарахьежа дог доагIа мастера кулгаша хьаьча, селаIада мел долча бесашца лепача хIамашта.

КIезига хало Iайша яц Джалила цу йоккхача говзалга кхача гIерташ. Цун даьй мехка гаьнна къаьнарча замалахь а дегIадена хиннад Iилма, тайп-тайпара ремеслаш — кIувсаш делга, ювелирни герзаш дарей гIулакх, дахчахи тIоехи хIамаш елга. Бакъда художественни кизга Iоакъа ремесло а искусства тайпа а санна къамаи культура дакъа хинна дIаэтгаяц советский хана мара. Цу даькъе доккха хIама карагIдаьицад Ибрагимов Джалила, СССР художникий Союза члена. Цун произведенеш специалисташа дика лоархI ший тайпара халкъа мотивашта гарга латташ уж хилар бахьан долаш.

Азербайджански художник цун республика доазонел арахьахьа а дIавейза дукха ха я. Ибрагимова балхаш вай мехка дукхача городашка дIахьоккхаш хиннад.

Планех хетт аз художникага. «Дукха ха йоаццаш операн балетеи бакински театре спектаклзга хьожаш вар со, — йоах Ибрагимов Джалила. — Из яр Тагор Рабиндраната поэма мотивех йола «Читра» яха балет. ЧIоагIа безам тIабаха ладийгIар аз азербайджански композитора, дирижера, СССР халкъа артиста Ниязе Тагора кхоллама боккха гуманистически чулоацам, цун филофски хьаькъал йоккхача говзалиа хьахьоккхаш йолча музыкага... Цу хана дагадехар сона сай композицешца «Читра» хьахьокха, даим яхаргйолча цу произведене образаш кизга Iоакъа тIа хьахьокха».

Акиф АГАЕВ, АПН корреспондент.

СУРТА ТIА: Азербайджана Паччахьалкхен халхара ансамбло деш дола «Къонал» яха халхар.

В. ЗУФАРОВЕИ Я. ХАЛИЛОВЕИ сурт. ТАСС фотохроника.

Хь. ОСМИЕВ.

АЗ ОКТЯБРАХ ДОККХАЛ ДУ

Иразга бода никъ,
Дошоча малхо мо,
Цо сийрдабаккхарах,
Да воаца бо санна,
Гiийла, миска хинна
Са нана-ГIалгIайче
ПаргIата яккхарах,
Халкъашка хинна къел
Царна цо даиман
Кхачара яккхарах
С... хьча Октябрах
Доккхал ду аз тахан.
Воай парте хьехача
Къаьгача цу новкъа
Турпала гIа боахаш,
Массе а доакъошка
Толамаш совдоахаш
ХьайоагIа вай Даьхе.
Халкъага доал денна
Мехка юхь хувцарах,
Сигала дIуркхахьа
Советски кIанташта
Цо ткъамаш даларах
Баркал вай партена.
Дунен тIа дукха да
Октябра Даьхенга
Салетташ вдамаш,
Цун никъ хьаллацар дукхь
Даиман Iомадеш
Вай мехка хьокхамаш.
Цунах аз доккхал ду.
Иштта сай Даьхе
Дег тIара хестаеш,
Цун сийле кхайкаеш
Екаш я, екаргья
Са илле гIоза оаз.

М.-С. ПЛИЕВ.

ДАЬХЕНГА

МоастагIчунга бIаргаш фийла а лекхаш,
Ца согийташ цунга тIема цIи
Доахк вай, Даьхенна дегай сердал екъаш,
ГIоза дайта гIерташ хIара ди.
Хьо йолга ховш тхоайта ткъамаш деннар,
Хьоца боаккхаш тхоай хIара юг,
Дагахоабаш хье сий лорош веннар,
Хьона дага дезар хIара дог.
Яц укх лаьтта хьо мо цхьаькха Даьхе,
Iа кхеер мо яц кхы цхьаькха беш.
Бала-Iазап кагдеш, кIантIадаьхе,
Кхычар лаьтта гу хьа зизаш деш.
Хье яле а дукха лийча цIийла,
БIаргадайна хийла дика-во,
Хьа ков-ни! я даим хьаьша йийлла,
Цу вай къонгий-мехкарий дог мо.
Чура Iаьржа, тIера «заггIе» белаш,
Бала кийча шоашта хетар хург,
МассагI гIийртав хувца ер вай кхелаш,
Дакха гIерташ вай цу ладах Iург?
Хьона мегад моастагI юкатоха,
Харцо, къизал, эзар бала ловш.
ТалгIей низах тигац лоамо боха,
Цар чухьелхар, цар увгIар цо Iовш.
Фордаш къувла лоам ба хьо са, Даьхе,
Харцо, къизал оача бакъдар да;
Вира чIимий эрий аре аьхе,
Беркате кхаш кхеду говзанч ва.
Хийра хиннар вIаши гаргаэза,
Царна говзал йийкъа нана я.
Се мел вах са хьона ваха веза,
Хьо са кхоане, хьо са ираз да.
Хьона лу аз айса мел ю уйлаш.
Нана-лоамо цIена шовдаш мо.
Хьо я турпала дуне хьалхаккхувлаш,
Ма доагIалда хьога цIаккха во!
Лу аз хьона хьинар, дега оазаш,
Цун цу пхаьнех зовне мерзаш даь.
Латт со кхоанен из хьа борал хозаш,
Воаккхийвеш се Россен керахь ваь.

ВАЙ ИСТОЛ ХОЗДЕРАШ

Берригача советски наха а санна, доккхий дехкараш тIа я ийца, дIадоладир Грозненски маькха комбината коллективо юбилейни шу. Цехаша а къаьсткъаьстача болхлоша а вIаши яхь лаьцар уж кхоачашдара тIехьа. Бакъда массане а дага хиннар цаI дар: городе а республике а кхьча коллективел тIехьа ца бисар.

Шера йоагIача заданел совгIа 150 эзар сома маьха маькх, булкаш, вафлеш ара а хецаш, 24 декабрь тIаккхоачаш пятилетка шоллагIча шера задани чаккхьаккха лаьрхIадар цар. Мишта кхоачашду комбината болхлоша шоаш денна дош? Геттара дика кхоачашдаьд! 10 бетта цар арахийцар планал совгIа 196 эзар сома маьха продукци.

— Материальни кхомбара чурча таронех дикагIа пайда эцари бахьан долаш тха коллективо цу хана чухь продукци хьаярга дIадодар 20 эзар сома маьха лохдир, — аьлар комбината экономиста Полеинжова Любовь Павловнас. — Къахьегама овсарле 10 бетта планал совгIа 3 процент лакхъеннай комбинате. Продукце керла дикъ тайпа арахеца доладаьд оаха шу доладеннача хана денз. Уж я «МоллагIйола булка» оалаш яр, цамогаш болча нахан кагийча бераштеи лаьрхIа йола фуаш а теха яь булкаш. «Доктороски хлебцеш» оалараш, «Восход» яха вафлеш.

Комбинате латтача социалистически яхье хьалха йола № 2 йола булкаш ю цех. Цунна кулгалдеш я цига болх беш хьайоагIа 30 шу гаргга ха йола, йоккха опыт йола Овчарук Валентина Тимофеевна. 10 бетта план цеха коллективо кхоачашйир 15 октябре, планал совгIа бахача наха кийчйир 100 эзар сома гаргга мах бола булкаш, вешта аьлча ерригача комбинато цу хана заданел совгIа арахийцарех цийсса ах маьха продукци.

Къахьегама овсарле лакхъелар цехе 10 бетта 5 процент, хIаьта соахка цу хана хинначоа юхе 9 процент. Продукци хьаярга дIадодар 5 эзар сома маьха лохдир. планагIа лаьрхIачул тIех 2 эзар сом пайда бир.

Иштта дукха продукци арахецаш цкъа моттиг хиланзар булкаш во хиння цехе юхаккхаьча а е уж ца могаеш хабар хинна а.

Цехе къаьстта болх дика беш ба парте а къахьегама а ветеран мастер Мнацаканов Аршам Бабаевич, мастер Овчинникова Нина Ивановна, бол хьувш йола Магомадова Iайшат, булкаш йотта Юсупова Яха, машинист комсомолка Озиева Тамара, кхыбараш.

ШоллагIча цехал дукха тIехьайисац маькх еча цхьоалагIча цеха коллектив а.

Ю. ТЕГОЛОВ.

ЛЕНИНСКИ ВАСКЕТАШТА ТЕШАМЕ ХИЛАР

СЪЕЗДИЙ КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦЕРЧА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНЕ

(Йистедоалар. Долалур 1-ча оагIо тIа).

Цул тIехьагIа заседане къамаьлаш дир Ангола мукъаяккхара (МПЛА) тIехьарча халкъа болама ЦК Политбюро члена, НРА Премьер-Министра **Лопу Ду Насиментуса,** Инде коммунистически парте Къаман совета Генеральни секретара **Чандра Раджешвара Раос,** Югославе коммунистий Союза ЦК Президиума члена, СФРЮ Президиума члена **Владимир Бакарича,** Французски коммунистически парте ЦК секретара, Политбюро члена **Поль Лорана.**

Къамаьлаш даьча ораторашa съездий Кремлевски Дворецa трибуна тIара дувцар дегIаенача социализма мехка хьокхама башха - дикача низах. Советски Союза толамаш, белгалдоахар торжественни заседане, хьахиннад мукъабаьннача къахьегамах, социальни нийсхонах, юкъарча гIулакха духьа наха хьегача къих. Октябра мехка карагIдаьннарашта юкъе къаьстта моттиг дIалоац къаман дош къоастадаро. Вай мехка халкъаш вежарашха вIаши гIо деши шоайла кхотаденнен хиларо йиш хилийтар ерриги союзни республикаш Iалаьмате чIоагIа дегIайоалаc.

ДегIаухача мехкашкара баьхкараша белгалдоахар Советски Союзой кхьча социалистически мехкашеи дикача доттагIаша санна къонача паччахьалкхенашта новкъостал делга. Коммунистически болхлойи партей кулгалхоша дика а хеташ хьакхайкадир Советски Союза коммунисташ дунеи коммунисташцарча вошала даим тешаме хилар, капитализма диктатурана духьала къахьегамхой мукъабахара тIехья, социальни прогресса тIехьа лоаттабеча къовсаме шоай оагIув хьаллоацаш хилар.

3 ноябре Iуйрийна торжественни заседане къамаьлаш дир: Лаоса халкъа революционни парте ЦК Генеральни секретара, ЛНДР Премьер-министра **Кейсон Фомвихана,** Корея къахьегама парте ЦК политически комитета члена, КНДР Центральни халкъа комитета секретара **Лим Чун Чуна,** США Коммунистически парте Генеральни секретара **Гэс Холла,** Парагвайски коммунистически парте Председатела **Антонио Майдана,** Алжирски Халкъа Демократически Республика Революционни совета члена **Мохамед Салах Яхьяунса** Иракски Коммунистически парте ЦК Хьалхарча секретара **Азиз Мухаммеда,** Германски коммунистически парте Председатела **Герберт Миса,** вIашагIкхийттача политически организаце — НДРЙ къаман фронта ЦК Генеральни секретара **Абдель Фаттах Исмаила,** Финлянде Коммунистически парте Председатела **Аарне Сааринена,** Гвинея демократически парте ЦК Политбюро члена, министра **Мамади Кейтас.**

Торжественни заседане доакъашкхошка моаршал хаьттар советски бIухой викалаша.

Цул тIехьагIа заседане къамаьлаш дир: Великобритане Коммунистически парте Генеральни секретара **Гордон Макленнана,** ФРЕЛИМО массазарча политически комитета члена, парте ЦК секретара, министра **Марселино Душ Сантуша** (Мозамбик), Конголезски къахьегама парте тIема комитета председатела хьалхарча заместитела, министра **Дени Сассу-Нгессос** Израила Коммунистически парте ЦК генеральни секретара **Меир Вильнера,** Аргентина Коммунистически парте Генеральни секретара **Херонимо Арнедо Альвареса,** Греце Коммунистически парте ЦК Хьалхарча секретара **Харилаос Флоракиса,** кхычар.

Торжественни заседане доакъашхоша массава раьза а волаш тIанйцар, советски халкъага ду кхайкарал.

Иштта массава раьза а волаш тIанйцар дунен дерригача мехкий халкъашка, парламенташка, правительствашка ду кхайкарал.

Цу тIехь Сийлахь-йоккхача Октябрьски Социалистически революце 60 шу дизара хетаяь йола КПСС ЦК, СССР Лакхехьарча Совета, РСФСР Лакхехьарча Совета торжественни заседани дIакъайлай аьнна хьаккхайкаду.

Съездий Кремлевски Дворце дог тохадолийташ ек «Интернационал».

(ТАСС).

ОКТЯБРО ХЬАКХЕЛЛАД

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара хетадаь дар 2 ноябре съездий Кремлевски Дворце хиина концерт. Дукхача къамий советски искусства говзанчаша Даьхенга, партега, халкъага рапорт делар юбилейни шера шоашта карагIдаьннача творчески гIулакхех, вай социалистически культура дегIайоагIача ленински идеяш котъяларах.

Концерте бар КПСС ЦК Политбюро членаш, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидаташ, КПСС ЦК секретараш.

Зале бар КПСС ЦК членаши членалла кандидаташи, КПСС Центральни Ревизионни Комиссе членаш, СССР Лакхехьарча Советеи РСФСР Лакхехьарча Советеи депутаташ, хIаьта иштта юбилейни цIей дездеча баьхка доазол арахьара хьаьший.

ЦIейна хетадаь концерт хьадийлар «Октябро хьакхеллад» яхача къаьгача музыкально-поэтически композицеца. Цо цига хиннараш бигар социалистически Даьхен турпала историе наькъашка гIолла, цун боккхачеи сийлахьчеи наькъа этапех дийцар. Вай зама дIайоланна сийлахь-доккха ди дувхьалъэттар «Зимни хьалацар», «Смольный» яхача композице хьалхарча кортошка. Революце сийрдадаьхача шерашкара санна вай ноахалга къамаьл ду болхлоша, салташа-цIегвардейцаша, цIи хезача «Аврора» матросаша. Октябрьски денойи граждански тIемеи иллеш дек. ХIаьта моастагIчунца лоаттабаьча турпалча къовсама символ санна сцена тIа гIолла хехка йоагIа цIи хеза тачанка. Сценаре автора, концерте оттаьчун а балетмейстара а СССР халкъа артиста И. Моисеева режиссерски де лаьрхIачо вIашагIтехача композице кхьча кортоша дувц хьалхарча пятилеткаех, миллионаш болча советски наьха къахьегама хьинарах. Екаш я «Энтузиастий марш». Цхьаннена тIехьа вож доаккхаш иллеш доах, халхараш ду, пластически плакаташ бIаргагу. Цар дувц болхлойн ахархойи къахьегамах, кердача боккха низ болча электростанцеехи заводехи, турбинехи станокехи.

Халкъа даим дагадоагIаргда Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIема дицлургдоаца шераш. Советски наьха денала символ санна дек, Даьхе лораьраашта котдаргхилара тешам чубоссабеш хинна «Священная война» яха гимн. Киноэкрана тIа — документальни кадраш: тыле даьча тIемайи шоаш ца кхобеш хьийгача къини панорама. Хьакхаьчар из — дукха хьийжа котало: цIе байракх айяьй рейхстага тIа. Композице цхьаькха корта ба «Коталон парад».

«Со теш сердала байракх дунен тIа даим хургйолаш урагIъ яхалгах!» дек поэтически мугIараш, хIаьта хьежараштa хьалхашка гIолла чакхдувл коммунизма сийлахь-йоккха гIишло хьалъеш боахкача наьха машаре, ираз дола къахьегам гойта сурташ.

Композици чакхйоалача дакъ тIа дувц КПСС исторически XXV съездах, халкъа хьалхашка сийрда, дог гIоздоаха перспективаш хьайийллача СССР Конституцех, партецеи халкъацеи цхьана, тешамеча ленинца, машар бахьан кIаьд ца луш къовсам лоаттабеча новкъоста Леонид Ильич Брежнева хьабенача сийлахьча вахара наькъах. Торжественно, дегаш айдеш ек «Къонал санна башха-хоза мохк» яха А. Пахмутовай кантата.

БIарчача цхьан дезала уйлаца, де лерхIар советски наьха юкъа хиларца хьалийза я концерта номераш. Шоай дикагIдола иллеш, халхараш, стихаш денад Кремлевски сцена тIа вежарашха йолча ерригача союзни республикаша бахкийтараша. Хьалхара дош — Российски Федерацие артисташта. ДоттагIлени искусстваи эстафета дIаэц Украино.

Музыкальни венока юкъеяхай Белоруссе, Казахстана, Молдаве, Средни Азе, Закавказья, Прибалтика, мелодеш. Концерте дакъа лоацараштa юкъе ба советски искусства гIорбаьнна говзанчаш Е. Образцова, М. Биешу, Т. Синявская, Е. Нестеренко, Е. Беляев, А. Мокиенко, М. Ульянов, йовзаш йола хоровой, халхара коллективаш, симфонически духовойи оркестраш.

Советий мехка халкъий искусство лепаш дегIадар хьахьекха цIейна хетадаь концерт чакхдоалаш да. Съездий Кремлевски Дворце дек Коммунистически парти, Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизар белгалдоаккхача советски наьха вошали доттагIали хестадеш дола дешаш. «Мехка цIей» — иштта цIи йолаш я концерте дакъа мел лаьцараша яьккха вокально-хореографически произведени.

(ТАСС).

Газета аргIан номер араяргья 7 ноябре.

Редактор **Т. А. ТЕБОЕВ.**

СОВГIАТ—КХАЪ

Харц-бекъ ца къердаш, дIаьха сом дукха дезаш Мажит Iазде фусаме венав:

— Дика мелдар кхестада укх шун фусаме, Хьасипат, аьлар цо. ХIаьта ший дагахьа цо йоахар: «Фусамда Iазде цотал да, со цогала цIог да».

— Ой Мажит, хьо венав тханцига IДиканца марша воагIалва хьо. Тlапп аьнна вайна дIаваьннавар хьо-м. Со-м даьра яр тханцига боагIа никъ бицбеннаб хьогI, е цхьа халахетар хиннад хьогI, цунна яхаш, цудухьа ца воагIаш хьо тов, яхаш. Дика хет хьо вена. Хьачувала. Веза хьаша вергва аз хьох, Сиха вале, говзолийтаргвац, чай оттадергда.

Из воацаш ца мегаш санна хьоаставнна хьайзар Хьасипат. Iаздегара Iомаеннаяр из наха «гIулекхаш де». Мажита юхь тIа ца хьожаш, цун киса доаллача кулга тIа латтар цун бIарг, цо цу чура хьалъара фу доакх хьожеш.

— А, чувена Iергвац со. Сиха ва. Беркате шу латталда шунцига массаза а. Хьасипат, хьо церга тоае, ма-дарра аьлча церга юхатохийта ловш я аьннадар сога Iаздес. Николай-паччахьа дошо аьха, ер пхийтта сом денад аз хьона. ПIелгах йолла дошо чIуг а енай аз хьона. ХIера кIийг тIа а доаллаш я ер-м. Шераша дегI къададьдар аьнна дега лац тишдала. Из дагадена ера аз хьона чIуг, — дошо чIуг дIакховдайир Мажита Хьасипатага.

— Ой... ма-хьаштдовцар ледлу Iа, ва Мажит. Сона ер хайнадаларе, аз соцоргвар хьо. Дале а, се хьона йиц ца ялар гу сона хIанз. Цудухьа дега тоам хиннаб сона, дика хет. Ер доккха совгIат да. ХIанз аз малагIа дика дергда хьона? Цхьа дика ца деш вутаргвац аз хьо, — шаьра къамаьл дора Хьасипата.

«ХIа... хIанз-м Iаздена тIатаIаргья ер... Са дикагIонча хургья» — дагадера Мажита.

— А, хьогара хIама эшац сона. Ер-м доккха хIама дац. Сай цхьа аьттув баьлча ховргда сона фу де деза а хьана тоам бе беза а, — велавелар Мажит.

— Баркал хилда хьона, доккха баркал, Мажит. Укх чIовго хьо дага лоаттавергва сона ялланца. Ер боккха безам ба. ХIаьта балха мичахьа дIанийсвеннав хьо, Мажит?

— ХIанзарчоа болх беш вац со. Тlаккха...

— Тlаккха фу де дага ва хьо? Даьллахьа дувцал сона фу новкъостал дергда хьона?

— Хьа фусамда, Iазде «хьаьнала болх беш саг ва», цудухьа кIезиг-дукха низкъало да са гIулакх дулуш дола гIо дергда аз хьона.

— Со кхетац. Кхетаел. Сайга

— Аьрдехьара тIайоагIача шай-кайна мерзвеннавац аьнна хезад.

— Даьра да хьона хезар бакъдар. Тха саг кхаъ эцаш вац. Цудухьа тоалац тха боахам. ХIанз Iа со дагаена денад-кх е совгIаташ, Мажит. Иштта, Iа санна, наха денача совгIатех шай-кай гулъеча, халла торо хул-кх нахаца дIатаръяла. Хье теше тешалахь, елча сагIийна дала а чурта лаьрхIа а гулдаь ахча, цхьа сом юхе ца дуташ, дIадала дийзар са соахка воIа «Волга» эцаш. Вахь, хьона махарра, хала зама я-кх ер, — миска хьайзар Хьасипат.

— Цудухьа со юхаувзалу, сайна ловр леладе гIортац, дар дIаала лоархIавац. Iазде директор волча фабрике хIамаш тегача цехе заведующи вац, яьсса я из моттиг. Цу балха тIа со вахийта аьнна заявлени еннай аз Iаздега. ХIама тега а яккха а ховш мича-в со. ХIаьта а цеха кулгал дулургдар сога. «Хьожарг ва со, дулур дергда, оал сога со шийна бIаргавайча Iаздес». Тарлу хургдац цун, хац-кх сона-м. Бехк а баккхац аз-м цох, — болх ца нийслуш шелелар кодадеш вар Мажит.

— Балха ца хилча, хала воалла хургва хьо, хьох лаьца, хьо цига балха тIа дIанийсвар хьоахадергда аз тхоай цIен даьга.

— А. Ма-хьоахаделахь, тоам боацаш хет сона из... со дIаводa, аьттув балба вай. Маьрша Iалда шо. — Мажит дIавахар.

— Кхоана, е ломма хьаккхета сох. Балха ца хилча дика мичад. Тlехьа тIа кхайкар Хьасипат.

— Мегад, дика да. Баркал, аз... — дIатилар Мажит.

— «Даьллахьа ма-сонта саг ва укх чура Iовдал, иштта сагаца гаргало хургйола овла тасса ца ховш. Аз кхетаде деза-кх ер хьайба, шийна дикадар а водар а ца ховш вола,»— ше-шийца лувш чуяхар Хьасипат.

Сага гIо де, гIулакх де карагIдовлаш, денал долаш саг я оал Хьасипатах цхьаболчар. Тlаккха Iаздех лаьца аьлча, из кхааш ийдара мерзвеннавац, е кхаъ эцаш хьалаьца а вац.

ХАДЖИЕВ Ризван.

ТЕЛЕВИДЕНИ

6 ноябрь.

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Iуйранара гимнастика. 9.30 — «Сийле хьона, Октябра Даьхе!» Советски поэтий стихаш дIаеш дешархоша! 10.15 — «Музыкальни киоск» 10.45 — «Архитектура. 1967—1977 шераш». 11.15—«Хьона, хьалхагIерта класс». Фильм-плакат. 11.35 — «Москвичка» яха телевизионни клуб. 12.50 — Фаьлг болча хьоашалгIа. «Хьаькъале хIамаш». Телевизионни фильма 2-гIа сери. 14.00 — Хоккеях йола СССР-а кубок. Финал. В. И. Ленина цIерагIча Спорта Дворецера трансляци. 16.15 — Красноярски Паччахьалкхен халхарий ансамбла концерт. 17.00 — «Дайн бераши» яхача циклацара «Тешам» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 18.00 — Кердадараш. 18.15— СССР Паччахьалкхен Академически Доккхача театра чIондаргаш,лекхарий ансамбла концерт. Дирижер— РСФСР халкъа артист Ю. Реентович. 18.45 — Къамаьл ду революце ветеранаша. 19.45 — А. Толстой. «Хождение по мукам» яхача романах даьккхача телевизионни дукхача серийни художественни фильма премьера. 13-гIа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 22.00 — «Иллеца хестабу Даймохк». Останкино концертни студе иллей цIей.

II ПРОГРАММА

16.45 — «Революце новкъа». Автор М. Мусаев. Грозненски студе телевидене спектакль. 17.35 — В. Моцарт. «Рондо». Концерт. 17.50— «ТАИН» тамашийнача Iилмай телевизионни академи. Передача дIахьу Нохч-ГIалгIай паччахьалкхена университета профессора В. В. Виноградова. 18.05 — Киножурнал. 18.15 — «Ленин Октябре» яха художественни фильм.

РАДИО

6 ноябрь.

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.18 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.25 — Ховмаш. 7.35 — Ашараш. 8.25 — «Музыкальни моаршалаш». Концерт. 12.10 — «Сийлахьча Октябра — къахьегама рапорташ» (нохчий меттала). 12.20 — Ашараш. 15.15 — «Тхо Ленина гIулакха тешаме да» яха пионераштеи дешархоштеи лаьрхIа йола передача (гIалгIай меттала). 15.45 — «Октябра байракха кIал». Къамаьл ду революцен, партеи, къахьегамен ветеранаша. 16.00 — Октябра хьалхарча яхье котбаьннараштa дола концерт. 16.30 — «Массаза а хилба малх». Радиокомпозици. 18.30 — «Дека, зовне илли». Концерт (нохчий меттала).

Хьаваъ

Тахан республике гIоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш малхбоалехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш, фегара температура республике гIолла 5—10-ти Грозне 7—9-и градус йIовхал йолаш ха хила тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

НАШ АДРЕС: 364051. г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхамасекретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05278. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 7943.